

Savo-Pielisen jätelautakunta

Aika 07.12.2023 klo 16:00 -

Paikka Valtuustotalo, lautakuntien kokoushuone (Suokatu 42) sekä Teams

Lisätietoja Ennen kokousta, klo 15 alkaen, on Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n ja Jätekukon puheenvuorot palveluverkostosta.

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajat	4
3	Jätelautakunnan kokouspäivät kevätkaudella 2024	5
4	Edustajan nimeäminen jätepoliittisen ohjelman yhteistyöryhmään	6
5	Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön 14 §:n päivittäminen (jätehuollon viranomaispalvelut)	7
6	Jätetaksa 1.1.2024 alkaen	9
7	Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa 1.1.2024 alkaen	25
8	Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksa 1.1.2024 alkaen	34
9	Jätehuoltoviranomaisen käyttösuunnitelma vuodelle 2024	37
10	Tiedonannot 7.12.2023	39

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	
Läsnä	Eskelinen Tuomo	puheenjohtaja	
	Piironen Martti	varapuheenjohtaja	
	Eloranta Eero	jäsen	
	Hotti Anu	jäsen	
	Kaija Merja	jäsen	
	Leskinen Laila	jäsen	
	Pietikäinen Liisa	jäsen	
	Sottinen Herkko	jäsen	
	Hentelä-Aho Pirjo	varajäsen	
	Tuovinen Timo	jäsen	
	Viljakainen Kaija	jäsen	
	Saija Pöntinen	esittelijä	
	Kaartinen Tiina	kaupunginhallituksen edustaja	
	Mirkka Korhonen	muu osallistuja	ympäristöasiantuntija
	Minna Matinvuori	pöytäkirjanpitäjä	

1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

2

Pöytäkirjantarkastajat

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023

Esittelijä palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Päätösehdotus Valitaan pöytäkirjantarkastajat. Vuorossa ovat jäsenet Eero Eloranta ja Anu Hotti.

Päätös

3**Jätelautakunnan kokouspäivät kevätkaudella 2024**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
8403/00.01.02/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunnan kokousajankohdat kevätkaudella 2024 ovat torstai 21.3. ja torstai 30.5. Kokoukset järjestetään lähtökohtaisesti Kuopiossa. Tarvittaessa kokoukseen järjestetään etäosallistumismahdollisuus.

Mikäli asioiden käsittelytilanne sitä vaatii, on kokousta mahdollista siirtää. Jos lautakunnassa käsiteltäviä päätösasioita ei ole, on kokous mahdollista perua. Tarvittaessa voidaan pitää ylimääräisiä kokouksia. Esittelijä ilmoittaa kokousmuutoksista lautakunnan jäsenille puheenjohtajaa kuultuaan.

Päätös**Selostus**

Kuopion kaupungin hallintosäännön 131 §:n mukaisesti toimiten päättää kokouksensa ajan ja paikan. Savo-Pielisen jätelautakunta on toimintavuosinaan pitänyt 3–5 kokousta vuodessa.

Kevätkaudelle 2024 on arvioitu tarvittavan aikaisempien vuosien tapaan kaksi kokousta. Kokousmäärään tai kokousajankohtiin voidaan tehdä perustelluista syistä muutoksia. Oikein mitoitettulla kokousmäärällä varmistetaan lautakuntatoiminnan taloudellisuus ja tehokkuus.

Liitteet

4**Edustajan nimeäminen jätepoliittisen ohjelman yhteistyöryhmään**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
8461/00.00.01/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
ympäristöasiantuntija Mirkka Korhonen, puh. 044 718 5065
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Savo-Pielisen jätelautakunta nimeää jäsenen ja varajäsenen jätepoliittisen ohjelman yhteistyöryhmään.

Päätös**Selostus**

Savo-Pielisen jätelautakunta on kokouksessaan 11.5.2023 § 15 hyväksynyt jätepoliittisen ohjelman vuoteen 2030 ja esittänyt ohjelman hyväksyttäväksi kaikille toimialueensa kunnille. Jätepoliittisessa ohjelmassa määritellään, miten kunnallista jätehuoltoa toimialueella kehitetään tulevana vuosina. Ohjelma myös ohjaa kuntien omaa toimintaa kiertotalouden edistämiseksi sekä toimii kuntien omistajaohjauksen välineenä kunnallisen jäteyhtiön, Jätekukon, suuntaan. Lähes kaikki toimialueen kunnat ovat jo hyväksyneet uuden jätepoliittisen ohjelman, yhden kunnan osalta asia on valtuustokäsittelyssä joulukuussa 2023.

Jätepoliittiseen ohjelmaan on määritelty kehittämistavoitteita ja konkreettisia toimenpiteitä jätteettömyyden ja materiaalienkierron edistämiseksi sekä jätehuoltopalveluiden kehittämiseksi. Ohjelman seuranta koordinoi Savo-Pielisen jätelautakunta. Jätelautakunnan seurannan avuksi on päätetty perustaa yhteistyöryhmä, jonka tehtävän on myös edistää ohjelman toimenpiteiden jalkauttamista käytäntöön.

Savo-Pielisen jätelautakunnan tulee nimetä edustaja ja varaedustaja jätepoliittisen ohjelman yhteistyöryhmään. Työryhmässä on lisäksi toimialueen kunnista teknisen toimen ja ympäristönsuojelun viranhaltijoita, alueen ELY-keskusten edustajat sekä jätehuollon viranomaispalveluiden ja Jätekukon edustajat. Työryhmä kokoontuu arviolta kaksi kertaa vuodessa.

Liitteet

5**Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön 14 §:n päivittäminen (jätehuollon viranomaispalvelut)**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
16/00.01.01/2022

Valmistelijat / lisätiedot:
palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön jätehuollon viranomaispalveluja koskevaan osioon (14 §) liitteen mukaiset muutokset. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2024.

Päätös**Selostus**

Savo-Pielisen jätelautakunta ja sen alaisuudessa toimiva jätehuollon viranomaispalvelujen yksikkö toimivat osana vastuukunnan eli Kuopion kaupungin organisaatiota ja hallintoa. Kaupungin hallinnosta määrätään hallintosäännöllä, minkä lisäksi kaupungin palvelualueiden toiminnasta määrätään kunkin palvelualueen toimintasäännöllä.

Jätehuollon viranomaispalvelujen yksikkö sijoittuu hallinnollisesti kaupunkiympäristön palvelualueelle, ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen vastuualueella. Vastuualueelle kuuluvat myös ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta. Vastuualuetta johtaa ympäristöjohtaja. Ympäristöjohtaja toimii myös päällikötason tehtävissä ympäristönsuojelussa, kun taas muilla yksiköillä on kullakin palvelupäällikkö.

Ympäristönsuojelun ja jätehuollon viranomaispalvelujen johtamista, toiminnallisuutta ja yksiköiden välistä yhteistyötä kehitetään vuoden 2024 alussa voimaan tulevalla muutoksella, jolla jätehuollon viranomaispalvelujen palvelupäällikön johdettavaksi siirtyy ympäristönsuojelusta suunnittelutiimi, joka hoitaa resurssiviisautteen, ilmastomuutoksen ehkäisyyn ja luonnonsuojeluun liittyviä tehtäviä. Näillä tehtävillä on liittymäpintoja jätepoliittisen ohjelman mukaisiin kiertotalouden edistämistä koskeviin tehtäviin, jotka kuuluvat jätehuollon viranomaispalveluille.

Muutoksen myötä palvelupäällikön tehtäväkenttä laajenee ja nimike muuttuu ympäristöpäälliköksi. Muutosten myötä päivitetään kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasääntöä. Jätelautakunta tekee muutokset toimintasääntöön omaa toimivaltaansa koskevissa asioissa. Jätehuollon viranomaispalveluja

koskevassa osassa (toimintasäännön 14 §) määritellään yksikön toimintaa ja ratkaisuvallan siirto lautakunnalta viranhaltijalle jätelain ja kuntalain mukaisesti.

Toimintasääntöä on päivitetty viimeksi jätelautakunnan päätöksellä 2.3.2023, jolloin jätehuollon viranomaispalvelujen yksikkö siirtyi ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen vastuualueelle. Nyt toimintasääntöä muutetaan ottaen huomioon johtamisessa tehtävä muutos. Palvelupäällikön nimike muutetaan ympäristöpäälliköksi ja toimivalta tämän viranhaltijan valinnassa muutetaan vastaamaan muiden palvelupäälliköiden valintaa eli valinnan tekisi jatkossa apulaiskaupunginjohtaja. Toimintasäännössä otetaan huomioon myös se, että tehtäviä on osin jaettava jätehuollon viranomaispalveluissa uudelleen. Tässä yhteydessä on perusteltua, että osin ratkaisuvallaa delegoidaan päällikön lisäksi yksikön suunnittelijalle. Viranhaltijoilla tulisi näin ollen rinnakkainen ratkaisuvallan osaan asioista.

Toimintasäännössä on delegoitu nyt jätelautakunnalta palvelupäällikölle (jatkossa ympäristöpäällikölle) ratkaisuvallan useimmissa yksittäisissä kiinteistöjä koskevissa jätehuollon järjestämisistä ja jätemaksuja koskevissa asioissa. Delegoinnit on tehty asioissa, joiden ratkaiseminen viranhaltijatasolla on katsottu tarkoituksenmukaiseksi asioiden viivytyksettömän ja joustavan käsittelyn varmistamiseksi. Kiinteistöjen jätehuoltoa ja jätemaksuja koskevia päätöksiä on tehty viime vuosina noin 300–400 kpl vuodessa. Toiminnan tehokkuuden varmistamiseksi esityksenä on, että näissä asioissa suunnittelija voisi tehdä päätökset jatkossa myös itsenäisesti. Viranhaltijoiden päätöksissä noudatetaan jätelautakunnan hyväksymiä ratkaisulinjoja.

Sovelletut säännökset

Jätelaki (646/2011) 23 §
Kuntalaki (410/2015) 91 §

Liitteet

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintasäännön 14 § muutosmerkinnöin

6**Jätetaksa 1.1.2024 alkaen**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
6974/02.05.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy jätetaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena jätelain 79 §:n nojalla. Jätetaksa tulee voimaan 1.1.2024. Jätetaksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen jätetaksan.

Jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 11.12.2023-17.1.2024. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Päätös**Selostus**

Jätetaksassa määritellään maksut jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuikko järjestää jätelain 32 §:n mukaisesti kotitalouksille sekä kunnalliselle hallinto- ja palvelutoiminnalle. Taksaa sovelletaan myös hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvään yhdyskuntajätteeseen niin kauan kuin kunta on jätelain 32 a §:n mukaisesti vastuussa mainitun jätteen jätehuollon järjestämisestä. Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli jätetaksaluonnoksen kokouksessaan 12.10.2023 § 20. Nyt 1.1.2024 voimaan tuleva jätetaksa esitetään hyväksyttäväksi.

Jätetaksan perusrakenne säilyy ennallaan: kotitalouksien jätemaksu koostuu perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksusta. Jättemaksujen tasoon on tulossa korotuksia, joiden perusteena on jätteiden käsittelykustannusten nousu, lainsäädäntömuutosten myötä laajeneva jätteiden erilliskeräys ja jätehuollon palveluverkostoon tehtävät muutokset. Myös yleinen kustannustason nousu vaikuttaa jätehuollon kokonaiskustannuksiin.

Kotitalouksien jätehuollon kokonaiskustannukset nousevat korotusten myötä tyyppillisissä tilanteissa 0,50–1,00 euroa kuukausitasolla, mikä tarkoittaa noin 7–

10 %:n korotustasoa. Korotukset kohdistuvat erityisesti jätehuollon perusmaksuun ja sekajätteen maksuihin. Biojätteen jätehuollossa pienimpien jätteastioiden tyhjennysmaksuja alennetaan, isompien hieman nostetaan. Pakkausjätteastioiden tyhjennyshinnat pidetään ennallaan. Suurin osa lisäpalvelumaksuista on säilymässä entisellä tasolla. Samoin kotitalouksien pienkuormamaksut lajitteluasemilla pidetään ennallaan, kun taas muiden asiakkaiden pienkuormamaksuja esitetään nostettavaksi.

Kuuleminen jätetaksasta

Jätelautakunta asetti kokouksessa käsittelemänsä jätetaksaluonnoksen nähtäville ajalle 16.10.–6.11.2023. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Alueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille annettiin mahdollisuus esittää asiasta lausunnot.

Taksaluonnoksesta annettiin kolme lausuntoa. Lausunnon antoivat Lieksan kaupunginhallitus ja Lieksan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva kaupunginhallituksen lupajaosto sekä Nurmeksen kaupunki. Lisäksi Siilinjärven kunnasta ilmoitettiin, ettei kunnalla tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ole lausuttavaa jätetaksaluonnoksiin. Taksaluonnoksesta annettiin kolme mielipidettä. Mielipiteen esittivät yksityishenkilöt Juuasta, Lieksasta ja Kuopiosta. Lausunnot ja mielipiteet on koottu liitteenä oleviin yhteenvetoihin, minkä lisäksi ne ovat nähtävänä alkuperäisinä kappaleina jätelautakunnan kokouksessa.

Keskeisimmät kuulemisaineistossa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Annetuissa lausunnoissa on todettu, ettei jätetaksoihin ole huomautettavaa. Lieksan kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen lupajaoston samansisältöisissä lausunnoissa on todettu, että kustannusten nousu ja palveluihin tehtävät parannukset vaikuttavat ymmärrettävästi jätehuollon kustannuksiin. Koska kaikki kunnallisen jätehuollon kustannukset on rahoitettava jätemaksuilla, on jätetaksojen korottaminen perusteltua jätehuoltopalvelujen toimivuuden takaamiseksi.

Lieksan kaupungin ja ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnoissa on painotettu, että jätemaksuilla ja tiedottamisella tulee kannustaa siihen, että jätehuoltopalveluja käyttävä asiakas voi vaikuttaa omiin kustannuksiin vähentämällä jätemäärää ja lajittelemalla jätteet huolellisesti. Lisäksi on esitetty, että jätetaksan ohjaavuutta tulisi kehittää edelleen mahdollisuuksien mukaan siihen suuntaan, että se kannustaisi yhä enemmän etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Juuasta ja Lieksasta tulleissa asukkaiden mielipiteissä on kannettu huolta jätemaksujen noususta. Toisessa mielipiteessä on toivottu toiminnan järkiperäistämistä maksujen noston sijaan ja toisessa sitä, ettei maksuja koroteta joka vuosi, ja kun korotuksia tehdään, ne tehdään maltilla. Tässä mielipiteessä on toisaalta tuotu esille, että on myös ymmärrettävää, että uusiin jätteenkeräysmuotoihin on varattava rahaa.

Jätelautakunta voi kunnallisena jätehuoltoviranomaisena vaikuttaa palvelutason määrittelyn kautta siihen, minkä tasoisia jätehuoltopalveluja kunnallinen jäteyhtiö järjestää, muttei suoraan siihen, kuinka palvelut käytännössä järjestetään. Jäteyhtiön toiminnan ohjaaminen kuuluu sen omistajakunnille. Jätekkoo pyrkii joka tapauksessa järjestämään sen vastuulle kuuluvat palvelut mahdollisimman tehokkaasti. Jätteenkuljetuspalvelut on kilpailutettu varsin kattavasti yksityisiltä jätehuoltoalan yrityksiltä, ja markkinavuoropuhelun avulla on muokattu kilpailutusalueita ja sitä, mitä jätelajeja kerätään yhdessä, jotta kuljetukset saataisiin toteutettua kustannustehokkaasti. Sekajätteen energiahyötykäyttö on järjestetty koko Itä-Suomen aluetta palvelevassa Riikinvoiman ekovoimalaitoksessa. Muutoin jätteenkäsittelyratkaisutkin, kuten biojätteen käsittely, on pitkälti kilpailutettu ja jätemaksut perustuvat kilpailutuksessa saatuihin edullisimpiin hintoihin. Pakkausjätteiden osalta jätemaksuilla katetaan vain keräys ja kuljetus, sillä tuottajat huolehtivat tuottajavastuun perusteella käsittelystä.

Kuopiolaisen asukkaan antamassa mielipiteessä on kiinnitetty huomiota perusmaksun ohjauuteen. Vakituisten asuntojen perusmaksussa on kaksi tasoa: biojätteen lajittelu eli kompostointi tai erilliskeräys kiinteistöllä vaikuttaa maksun suuruuteen. Mielipiteessä on ehdotettu, että perusmaksun korotukset kohdistetaan prosentuaalisesti voimakkaimmin niihin, jotka eivät lajittele biojätteitään. Sama asukas esitti vastaavan mielipiteen perusmaksukorotusten kohdentamisesta voimakkaammin niihin asiakkaisiin, jotka eivät lajittele biojätettä, jo vuoden 2023 taksavalmistelun yhteydessä.

Vuodelle 2023 molempia vakituisten asukkaiden perusmaksuluokkia korotettiin euromääräisesti yhtä paljon. Tämä mielipide huomioon ottaen tällä kertaa korotus kohdistettiin euromääräisesti hieman isompana niihin vakituisiin asuinkiinteistöihin, joilla biojätettä ei lajitella. Prosentuaalisesti korotus on kuitenkin näillä asiakkaila pienempi, koska perusmaksutaso on huomattavasti muita suurempi. Aikaisemmissa taksavalmisteluissa yhden kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta saatiin toive siitä, ettei maksut nousisi kohtuuttomasti niilläkään haja-asutusalueiden asiakkaila, joilla ei ole mahdollisuutta hankkia kompostoria. Tämän vuoksi tämän ylemmän perusmaksuluokan korotusta edelleen hieman rajattiin.

Valmistelussa otettiin viime vuoden tapaan huomioon myös perusmaksutaso lähialueilla, joilla on käytössä samanlainen taksarakenne. Vertailua tehtiin Joensuun seudun, Jyväskylän seudun, Mikkelin ja Savonlinnan jätetaksaan. Näillä alueilla omakotitalon perusmaksun suuruus on vuoden 2023 taksassa noin 27–37 euroa. Tähän tasoon nähden Savo-Pielisen jätelautakunnan alueen perusmaksu biojätteen lajittelevilla omakotitalokiinteistöillä (25,00 euroa vuonna 2023), on varsin edullinen. Sen sijaan korkeampi maksuluokka (46,50 euroa vuonna 2023), on muita alueita huomattavasti korkeampi.

Esitetyn korotuksen jälkeen pienempi perusmaksuluokka tulee olemaan ensi vuonna 27,50 euroa ja isompi maksuluokka 49,50 euroa. Perusmaksussa on huomattava kannustin biojätteen lajitteluun, sillä maksu on 80 % suurempi niillä vakituksilla asuinkiinteistöillä, joilla ei ole biojätteelle kiinteistöllä erilliskeräystä tai kompostointia kuin niillä, joilla biojätteelle on lajittelumahdollisuus. Riittävän

ohjausvaikutuksen katsotaan siis toteutuvan. Kaikkiaan taksavalmistelussa on otettu huomioon maksujen ohjaavuus, riittävä kustannusvastaavuus ja se, ettei minkään asiakasryhmän maksut nouse toisiin asiakkaisiin ja alueisiin nähden kohtuuttoman suuriksi tarjottu palvelutaso huomioon ottaen. Tämän vuoksi maksujen taso esitetään hyväksyttäväksi taksaluonnoksen mukaisena.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 41 §
Jätelaki (646/2011) 32, 32 a ja 78–84 §
Kuntalaki (410/2015) 108 ja 143 §

Liitteet

Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2024 alkaen
Yhteenveto jätetaksaluonnoksista annetuista lausunnoista
Yhteenveto jätetaksaluonnoksista annetuista mielipiteistä

Savo-Pielisen jätelautakunta 12.10.2023 § 20

Valmistelijat / lisätiedot:
Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Esitän, että jätelautakunta asettaa jätetaksaluonnoksen vuodelle 2024 yleisesti nähtäville. Jätetaksassa määritellään maksut kunnallisille jätehuoltopalveluille, jotka Jätekuikko järjestää kotitalouksille ja kunnille.

Jätelautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä taksaluonnoksesta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen asiasta.

Jätetaksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 16.10.–6.11.2023. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi. Jätelautakunnan on tarkoitus hyväksyä taksa loppuvuonna 2023, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2024.

Päätös

Merkitään, että Jättekukon toimitusjohtaja Arto Ryhänen oli kuultavana tämän asian esittelyn aikana ja poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Merkitään, että Eero Eloranta saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaisesti kunta vastaa asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta. Lisäksi kunta vastaa liikehuoneistoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta, kun jäte kerätään yhdessä em. jätteiden kanssa.

Kunnan on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti järjestämästään jätehuollosta jätemaksua, jolla katetaan sille jätehuoltotehtävien hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Jätelain 79 §:n mukaan jätemaksun perusteista määrätään jätetaksassa. Taksa-asiakirjassa luetellaan käytössä olevat jätemaksut ja kerrotaan, mihin maksut perustuvat.

Jätemaksuilla katetaan kunnallisen jäteyhtiön, Jättekukon, järjestämät yhdyskuntajätehuollon palvelut, kuten jätteiden keräys, kuljetus ja käsittely, viestintä ja palveluneuvonta sekä jätehuollon kehittäminen ja investoinnit. Jäteyhtiö toimii tehdyn osakassopimuksen mukaisesti omakustannusperiaatteella, eikä yhtiö jaa omistajakunnilleen osinkoa. Jätemaksuilla katetaan Jättekukon järjestämien jätehuoltopalvelujen lisäksi lakisäätteisten jätehuollon viranomaistehtävien hoitaminen eli jätelautakunnan kustannukset.

Taksaperiaatteina kustannusvastaavuus ja ohjaavuus

Kunnallinen jätehuolto on rahoitettava jätelain 78 §:n perusteella kokonaan palveluista perittävillä maksuilla. Jätelaisissa on lisäksi säädetty, että jätetaksan mukaisten maksujen on vastattava kunnan tarjoamaa jätehuollon palvelutasoa ja mahdollisuuksien mukaan kannustettava jätteen määrän ja haitallisuuden vähentämiseen sekä etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Jätetaksan tulee siis olla lain mukaan sekä kustannusvastaava että etusijajärjestykseen ohjaava. Jotta nämä molemmat edellytykset täyttyisivät, jätetaksan sisältämien jätemaksujen on kokonaisuutena katettava jätehuollon kulut, mutta samalla taksassa kevennetään niiden toimintojen ja palvelujen maksuja, joiden katsotaan edistävän etusijajärjестystä. Yksittäinen jätemaksu ei näin ollen ole välttämättä kustannusvastaava, vaan kustannusvastaavuus muodostuu taksan mukaisten jätemaksujen kokonaisuudesta.

Taksan ohjaavuus toteutuu käytännössä siten, että kiinteistöllä syntyvän jätteen määrä ja kierrätysaktiivisuus vaikuttavat tyypillisesti jätemaksujen tasoon. Kustannusvastaavuuden periaatteen vuoksi huolehditaan kuitenkin samalla siitä, että kaikki asiakkaat osallistuvat jätehuollon yleisen palveluverkoston kustannuksiin ja maksuilla saadaan katettua riittävästi kunkin asiakkaan jätehuoltopalvelujen kuluja.

Jätetaksa on valmisteltu siten, että kunnan ensisijaiselle jätehuollon järjestämisvastuulle kuuluvien asiakkaiden jätehuoltopalvelujen maksuilla saadaan katettua kokonaisuudessaan kaikki näiden palvelujen tuottamisesta aiheutuvat kulut. Pyrkimyksenä on siis kustannusvastaava perustoiminta, joka ei nojaa epävarmaan ja supistuvaan markkinaehtoisesta toiminnan tuloon.

Taksan valmistelu ja päätöksenteko

Jätetaksa on valmisteltu jätelainsäädännön asettamissa rajoissa ottaen huomioon Suomen Kuntaliiton antamat ohjeet. Taksan perusrakenne on valtakunnallisesti linjattujen suositusten mukainen, mutta siinä on otettu huomioon alueelliset erityispiirteet ja jätehuollon kustannusrakenteet.

Laskelmat eri jätehuoltopalvelujen kustannuksista on tehty kunnallisessa jäteyhtiössä. Laskelmat perustuvat sekä yhtiön itse toteuttamien että sen kilpailuttamien palvelujen kustannuksiin. Taksa on valmisteltu näiden laskelmien pohjalta jätelautakunnan viranhaltijoiden toimesta. Valmistelussa on tehty tiivistä yhteistyötä viranhaltijoiden ja jäteyhtiön yhteyshenkilöiden kesken.

Jätelautakunta tekee päätöksen jätetaksaista. Jätelautakunta määrittelee jätelain sallimissa puitteissa jätemaksupolitiikan ja maksujen nimikkeet, kohteet ja suuruuden. Jätelautakunnan on kuitenkin huolehdittava siitä, että kaikki jätehuoltopalvelujen kustannukset saadaan katettua taksan mukaisilla maksuilla.

Jätelautakunnan alaisuudessa toimiva viranhaltija määrää jätemaksut kiinteistön haltijoille jätetaksan mukaisesti siten kuin jätelain 81 §:ssä säädetään. Jätemaksut suoritetaan jäteyhtiölle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

Jätetaksan rakenne ja hinta-alueet

Jätetaksan perusrakenne esitetään säilytettäväksi ennallaan. Kotitalouksien jätemaksu koostuu perusmaksusta ja järjestetyn jätehuollon maksusta. Perusmaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen vuosimaksu, joka määräytyy kaikille asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille. Perusmaksun lisäksi kiinteistöille määräytyvä järjestetyn jätehuollon maksu on maksu jäteastioiden tyhjennyksistä taikka aluekeräyspisteen tai korttelikeräyksen käytöstä. Näiden maksujen lisäksi asiakkaille voi määräytyä heidän käyttämiensä palvelujen mukaisesti lisäpalvelumaksuja ja lajitteluasemilla asioinnin yhteydessä pienkuormamaksuja.

Jätemaksut ovat suurelta osin yhtenäiset koko Savo-Pielisen jätelautakunnan toiminta-alueella. Koska kilpailutettujen jätteenkuljetusten kustannukset poikkeavat kuitenkin eri alueiden välillä, nämä erot on otettu huomioon jäteastiatyhjennysten hinnoissa. Jäteastiatyhjennyksille on käytössä entiseen tapaan kaksi eri hinta-alueita: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki ja 2) muut kunnat. Hinnoittelurakenteella pyritään toisaalta siihen, että jätemaksut ovat koko alueella kohtuulliset ja tasapuoliset, ja toisaalta siihen, että maksujen kustannusvastaavuus on riittävä.

Yleistä taksamuutosten perusteista ja tasosta

Jättemaksujen tasoon on tulossa korotusta erityisesti jätteiden käsittelykustannusten nousun vuoksi. Myös yleinen kustannustason nousu vaikuttaa maksuihin. Jätehuollon kokonaiskustannuksia kasvattaa lisäksi muuttuneen jätelainsäädännön ja jätehuoltomääräysten myötä laajeneva jätteiden erilliskeräys sekä jätehuollon palveluverkostoon tehtävät muutokset.

Maksujen korotukset kohdistuvat perusmaksuun ja sekajätteen jätehuollosta perittäviin maksuihin, kuten sekajäteastioiden tyhjennysmaksuihin ja aluekeräyspistemaksuihin. Biojätteen osalta pienimpien jäteastioiden tyhjennyshintaa lasketaan ja isompien nostetaan, kun käyttöön otetaan kotitalouksilla astiakokoon perustuva hinnoittelu. Pakkausjätteiden tyhjennyshinnat esitetään pidettäväksi ennallaan.

Kokonaisuudessaan tasokorotus kotitalouksien jätehuollon vuosikustannuksiin on kiinteistön jätehuoltopalveluista riippuen noin 3–7 %. Jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä vakituksilla asunnoilla tyypillisissä tilanteissa noin 0,50–1,00 euroa kuukaudessa, vapaa-ajan asunnoilla noin 0,20 euroa kuukaudessa.

Kaiken kaikkiaan Jätekukon toteuttamien jätehuoltopalvelujen arvioidut kustannukset vuodelle 2024 ovat 17 970 000 euroa, kun otetaan huomioon nykyiset kunnan ensisijaiselle ja toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon kustannukset sekä sidosyksikköpalvelujen kustannukset (pl. jätekeskustoiminta sekä saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuoltokokonaisuus).

Perusmaksu

Perusmaksulla katettavat kustannukset

Jätelain 78 §:n mukaisella perusmaksutuotolla järjestetään sellaiset asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöjä varten tarjottavat jätehuoltopalvelut, joista ei ole käytännössä mahdollista tai perusteltua periä jätteen aiheuttamisperiaatteen mukaista, palvelun käytön määrään perustuvaa maksua. Tällaiset palvelut ovat tyypillisesti asiointihetkellä maksuttomia tai vahvasti tuettuja.

Perusmaksu koostuu perusosasta ja jätelautakuntaosasta. Perusosalla katetaan Jätekukon järjestämä neuvonta ja viestintä, vaarallisten jätteiden keräys, lajitteluasemien rakenteet ja ylläpito, poistotekstiilien keräys sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet. Perusmaksun jätelautakuntaosalla katetaan kuntien yhteisen jätehuoltoviranomaisen eli jätelautakunnan toiminta. Näitä molempia esitetään korotettavaksi kustannusten nousun vuoksi.

Perusmaksun tasoon vaikuttavat keskeiset muutokset

Perusmaksuun vaikuttaa korottavasti erityisesti neuvonnan ja viestinnän sekä lajitteluasemien rakenteiden ja ylläpidon kustannusten nousu. Vaarallisten

jätteiden ja poistotekstiilien keräyksen sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävien ekopisteiden kustannuksiin ei ole sen sijaan tulossa merkittäviä muutoksia.

Viestinnän ja neuvonnan kustannukset ovat ylittäneet tänä vuonna sen, mitä taksan valmistelussa viime vuonna arvioitiin. Erityisesti laajenevista lajitteluvetoista tiedottaminen ja biojätteen erilliskeräykseen innostava Biottajat-kampanja nostivat viestinnän kuluja. Biojätteen lajitteluvetoisten laajentuminen vuonna 2024 edellyttää edelleen panostusta viestintään. Laajaa ja monikanavaista viestintää on painotettu myös uudessa palvelutasossa. Viestinnän kustannuksiin vaikuttaa myös yleinen kustannusten nousu mm. viestintämateriaalien tuotannossa. Tämän vuoksi viestinnän ja neuvonnan osuus perusmaksussa nousee.

Lajitteluasemaverkoston rakenteet ja ylläpito katetaan perusmaksulla, joten perusmaksutasossa on otettava huomioon verkostoon tehtävistä investoinneista aiheutuvat kulut. Vuoden 2023 syksyllä toteutetaan Siilinjärven lajitteluasemalle itsepalveluasioinnin mahdollistavat rakenteet ja vuonna 2024 samat parannukset toteutetaan Suonenjoen lajitteluasemalla. Lajitteluasemien kustannuksiin vaikuttaa myös lajitteluasemien kyltitysten uusiminen uusien piktogrammien mukaisiksi. Vuonna 2024 ei varauduta kuitenkaan vielä uuden palvelutason mukaisten laajempien lajitteluasemaverkoston muutosten toteuttamiseen.

Jätekukon järjestämien ekopisteiden kustannusten odotetaan kasvavan jonkin verran tulevina vuosina, kun verkostoa täydennetään hyväksyttävän palvelutason mukaisesti. Vielä tässä vaiheessa perusmaksussa on varauduttu ainoastaan vähäisiin verkoston muutoksiin, joilla ei ole juurikaan merkitystä perusmaksutasoon.

Perusmaksun luokittelu ja taso

Perusmaksua maksavia vakituksia asuntoja on noin 123 000 kpl ja vapaa-ajan asuntoja 34 500 kpl. Perusmaksussa on vakituksille asunnoille kaksi eri maksuluokkaa. Perusmaksun suuruuteen vaikuttaa se, onko biojätteelle erilliskeräys tai kompostointi kiinteistöllä. Jos biojäte laitetaan sekajätteen joukkoon, on perusmaksu suurempi kuin niillä kiinteistöillä, joilla biojäte lajitellaan. Vapaa-ajan asuntojen perusmaksulle on yksi maksuluokka.

Perusmaksua maksavien asiakkaiden kokonaismäärä on hieman noussut, joten nousevat kustannukset jakautuvat aikaisempaa isommalle asiakasmäärälle. Toisaalta taas vakituksista asunnoista yhä useampi maksaa pienempää perusmaksua, kun biojätteen erilliskeräys on laajentunut ja edelleen laajenemassa.

Vakituisten asuntojen perusmaksua esitetään nostettavaksi 2,50–3,00 euroa vuodessa. Tämä tarkoittaa noin 6–10 %:n korotusta perusmaksuun. Edellisenä vuonna vakituisten asuntojen perusmaksuihin tehtiin euromääräisesti yhtenäiset korotukset. Nyt pienempää perusmaksuluokkaa esitetään korotettavaksi euromääräisesti hieman vähemmän, mutta prosentuaalisesti hieman enemmän kuin korkeampaa perusmaksuluokkaa. Muutoksessa huomioidaan toisaalta

ohjaavuus ja toisaalta se, että vakituisen asunnon korkeampi perusmaksuluokka ei nousisi kohtuuttoman suureksi. Vapaa-ajan asunnon perusmaksua esitetään nostettavaksi euron vuodessa, mikä tarkoittaa vajaan 7 %:n korotusta perusmaksuun.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jäteastioiden tyhjennysmaksuilla katettavat kustannukset

Jäteastioiden tyhjennysmaksut ovat maksuja kiinteistökohtaisten tai kiinteistöjen yhteisten kimppa-astioiden tyhjennyksistä. Tyhjennyshinnat on määritelty erikseen sekajätteelle ja kierrätettäville jätteille eli biojätteelle ja pakkausjätteille (muovi, kartonki, lasi ja metalli).

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Kuljetusosalla katetaan sekajätteen keräyksen ja kuljetuksen, kuljetusten järjestämisen, jäteastiapalvelun sekä astiapesujen kustannukset. Käsittelyosalla katetaan sekajätteen käsittelykustannukset eli poltto energiahyötykäyttöön Riikinvoiman ekovoimalaitoksella.

Sekajätteen tyhjennysmaksun käsittelyosalla katetaan ohjaavuuden aikaansaamiseksi sekajätteen jätehuollon lisäksi myös erilliskerätyn biojätteen käsittelyn eli kierrätyksen kustannukset. Samoin sekajätteen käsittelyosaan on sisällytetty valtaosin kunnallisen jäteyhtiön hallinnon, asiakaspalvelun, tietojärjestelmien ja toimitilojen kustannukset, jätekeskuksen kiinteitä kustannuksia sekä jätehuollon kehittämisen kustannuksia. Kun yleiset kustannukset ja osin kierrätettävien jätteiden kustannuksia katetaan sekajätteen maksuilla, kierrätettävien jätteiden tyhjennyshinnat pidetään sekajätehintoja alempina ja taksalla kannustetaan jätelain mukaisesti etusijajärjestyksen mukaiseen jätehuoltoon.

Biojätteen tyhjennyshinnalla katetaan ainoastaan biojätteen suorat keräyksen ja kuljetuksen kustannukset (ml. jäteastiapalvelu ja astiapesut). Sekajätteen maksuilla subventoidaan voimakkaasti biojäteastian tyhjennyksiä, joten biojäteastian tyhjennyshinta on jopa noin puolet pienempi kuin kuljetuksen ja käsittelyn todelliset yhteenlasketut suorat kustannukset olisivat.

Pakkausjätteiden kiinteistöittäinen erilliskeräys kotitalouksista hoidetaan jätelain mukaisesti yhteistoiminnassa kuntien ja pakkausten tuottajien kesken. Yhteistoiminta tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnallinen jäteyhtiö huolehtii pakkausjätteiden keräyksestä ja kuljetuksesta kiinteistöiltä, kun taas pakkaustuottajat huolehtivat pakkausjätteiden kierrätyksestä. Pakkausjätteiden tyhjennysmaksuilla katetaan näin ollen ainoastaan keräyksen ja kuljetuksen suorat kustannukset (ml. jäteastiapalvelu ja astiapesut). Pakkausjätteiden

käsittelystä ei tule kustannuksia, koska ne luovutetaan pakkausten tuottajille ilman maksua.

Sekajäteastioiden tyhjennykset ja maksujen taso

Sekajäteastian tyhjennyksiä tehdään ensi vuonna arviolta 1 180 000–1 190 000 kappaletta. Tyhjennysmäärän arvioidaan supistuvan kokonaisuudessaan noin 2 % tähän vuoteen nähden. Sekajätteen tyhjennysmäärä on vuosittain laskenut erityisesti kunnan toissijaiselle jätehuollon järjestämistä vastuulle kuuluvien TSV-asiakkaiden vähentymisen vuoksi. Osin sekajäteastioiden tyhjennysmäärää on pienentänyt myös kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen kasvu taloyhtiöissä, minkä myötä sekajäteastioiden tyhjennyksiä on harvennettu.

Sekajäteastian tyhjennyshintaa on tarvetta nostaa vuodelle 2024. Hinnan korotuksen syy on sekajätteen käsittelyn eli Riikinvoiman ekovoimalaitoksella tapahtuvan energiahyötykäytön kustannusten nousu. Nousu johtuu siitä, että sähkön hinnan pudottua alkuvuoden 2023 tasosta Riikinvoiman sähkön myynnistä saatavat tulot ovat pienentyneet merkittävästi. Näillä tuloilla voidaan kattaa aikaisempaa pienempi osuus käsittelykustannuksista eli yhä suurempi osuus on katettava jätemaksuilla. Sähköstä saatavia tuloja pienentää myös se, että Riikinvoiman laitoksella on sattunut haastava laiterikko, jonka myötä sähköntuotanto on ollut pysähdyksissä ja toimii vajaateholla vielä kevättälveen 2024 saakka.

Sekajätteen energiahyödyntämisen kustannusten nousun lisäksi sekajätteen käsittelyosan hintaan vaikuttaa korottavasti se, että sekajättemaksuilla katetaan biojätteen käsittelykustannukset ja suuri osa jäteyhtiön yleisistä kustannuksista, jotka ovat kohonneet. Lisäksi on otettava huomioon se, että sekajäteastioiden tyhjennysten vähentyessä nämä kustannukset katetaan koko ajan supistuvien tyhjennysmäärien maksuilla.

Sekajäteastian tyhjennyshinnan korotus kohdistuu ainoastaan käsittelyosaan, sillä sekajätteen kuljetuskustannusten odotetaan pysyvän ennallaan. Sekajäteastian tyhjennysmaksuja korotetaan jäteastian koosta riippuen noin 3–9 %. Hinnankorotus vaihtelee astiakoon mukaan, koska kuljetuskustannus on kaikilla jäteastioilla sama, mutta käsittelyhinnan osuus määräytyy astian koon ja sille lasketun keskimääräisen täyttöasteen mukaan. Koska hinnankorotus kohdistuu käsittelyosaan, on hinnankorotus suurin isoimmilla jäteastioilla.

Biojäteastioiden tyhjennykset maksujen taso

Biojäteastioiden tyhjennyksiä tehdään ensi vuonna arviolta 250 000 kappaletta. Kotitalousasiakkailla biojäteastioiden tyhjennysmäärä on noussut ja nousee edelleen, kun biojätteen erilliskeräysvelvoite laajenee loppuvuodesta 2024. Tyhjennysten kokonaismäärän kasvua taittaa kuitenkin kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien asiakkaiden väheneminen.

Biojätteen kuljetusten kokonaiskustannusten arvioidaan hieman kasvavan tyhjennysmäärien lisääntyessä. Nämä lisääntyvät kuljetuskustannukset saadaan

katettua uusilta asiakkailta perittävillä tyhjennysmaksuilla. Biojätteen käsittelykustannusten arvioidaan samoin kokonaisuudessaan nousevan, mutta tämä ei vaikuta biojäteastian tyhjennyshintaan, koska edellä esitetyn tavoin nämä kustannukset katetaan sekajättemaksuilla.

Biojäteastioiden hinnoittelua esitetään muuttavaksi niin, että kotitalouksille otetaan käyttöön eri tyhjennyshinnat 140 ja 240 litran biojäteastialle. Aikaisemmin näiden eri kokoisten jäteastioiden tyhjennyshinta on ollut sama. Muutoksella pyritään siihen, että jätemaksu vastaa paremmin syntyvää biojättemäärää. Kun biojätteen erilliskeräysvelvoite laajenee, biojäteastioita tulee laajemmin pienimpiin taloyhtiöihin ja omakotitaloihin. Koska näillä kiinteistöillä syntyy tyypillisesti biojätettä vähemmän kuin isoissa taloyhtiöissä, on niille perusteltua valita pieni 140 litran biojäteastia. Jottei jätehuollon kokonaiskustannukset nousisi näillä kiinteistöillä kohtuuttoman paljon, pienimmän biojäteastian tyhjennyshintaa esitetään laskettavaksi aikaisemmasta 11–12 %. Samalla taas isomman 240 litran jäteastian tyhjennyshintaa esitetään nostettavaksi 5 %.

Muilla kuin kotitalousasiakkailta on tarkoitus säilyttää biojäteastian tyhjennyksille yksi hinta eli 140 ja 240 litran jäteastiasta määräytyy sama tyhjennysmaksu. Näillä asiakkailta 140 litran jäteastiat on tyypillisesti otettu käyttöön kohteissa, joissa syntyy painavaa biojätettä. Näissä kohteissa 240 litran jäteastiaa ei voitaisi edes käyttää, koska se tulisi ylipainavaksi. Näin ollen 140 litran jäteastiatkin ovat tyypillisesti niin painavia, ettei hintaerottelua 140 ja 240 litran biojäteastian välille ole perusteltua tehdä.

Pakkausjätteiden tyhjennykset ja maksujen taso

Kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyksiä arvioidaan tehtävän ensi vuonna reilu 270 000 kappaletta. Metallin ja lasipakkausten tyhjennyksiä tehdään yhteensä noin 50 000 kappaletta. Erityisesti muovipakkausten tyhjennysmäärät ovat nousseet, kun erilliskeräys on laajentunut. Myös kartonkipakkausten tyhjennykset ovat kotitalouksilla lisääntyneet, mutta kokonaisuudessaan tyhjennysmäärät ovat joinakin vuosina jopa supistuneet, kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien asiakkaiden vähennyttä.

Pakkausjätteiden kuljetuskustannuksiin on tullut muutoksia, kun kuljetukset on kilpailutettu uudelleen. Muovi- ja kartonkipakkausten tyhjennyshintoihin on tullut paikoin korotusta, mutta toisaalta lasi- ja metallipakkausten tyhjennyshinnat ovat laskeneet. Taksassa on käytössä kaikille pakkausjätelajeille yhtenäinen, keskimääräinen tyhjennyshinta. Kun otetaan huomioon kaikkien pakkausjätelajien keräyksen kokonaisuus, ei pakkausjätteiden tyhjennysmaksuja ole tarvetta nyt nostaa. Tässä linjauksessa on otettu huomioon myös se, että pakkausten tuottajayhteisöt maksavat kunnallisille jäteyhtiöille vuonna 2024 ensimmäisen kerran kompensatiota pakkausjätteiden jätehuollosta jätelainsäädännön ja tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Pakkaustuottajat tulevat maksamaan korvausta pakkausjätteiden keräys- ja kuljetustyöstä siten, että tuottajien kustannusvastuuksi muodostuu vähintään 80

% koko pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin lasketaan kiinteistöittaisen keräyksen ja kuljetuksen lisäksi tuottajien järjestämä aluekeräys, vastaanottoiminnot sekä jätteiden käsittely mukaan lukien yrittäjäpakkausten käsittely ja tuottajien hallintokulut. Tämä tarkoittaa sitä, että tuottajien maksamat korvaukset kuntien järjestämästä kuljetuksesta eivät ole 80 % kuljetuskustannuksista, vaan huomattavasti vähemmän. Korvausten määrä ei ole suoraan riippuvainen alueellisista pakkausjätteen erilliskeräyskuluista, vaan perustuu valtakunnalliseen keskimääräiseen laskentaan sekä tuottajan terminaaliin toimitettuihin jätemääriin ja jätteen laatuun.

Tuottajilta ei ole saatu tiedusteltaessa mitään arviota pakkausjätteiden keräyksestä saatavien korvausten suuruudesta. Korvausten vaikutus heijastuu tuottajien ja kuntien sopiman maksujärjestelmän perusteella jätetaksaan vasta takautuvasti. Kompensointi on siis mahdollista ottaa täysimääräisesti huomioon taksassa vasta vuonna 2025. Saatavat korvaukset käytetään joka tapauksessa kiinteistökohtaisen pakkausjätehuollon järjestämiseen pakkausjätelajikohtaisesti. Vuoden 2025 taksaan kaikille pakkausjätelajeille tullaan laskemaan jätelajikohtainen tyhjennys hinta, jossa otetaan huomioon tuottajien kompensatio erikseen kutakin jätelajia koskien.

Aluekeräyspistemaksut

Aluekeräyspistemaksu on asuinhuoneisto- ja vapaa-ajan asuntokohtainen käyttömaksu, joka oikeuttaa Jätekuon ylläpitämien sekajätteen keräyspisteiden käyttöön. Jätekuolla on alueella noin 170 aluekeräyspistettä, joista noin 100 pistettä on ympärivuotisesti käytettäviä ja noin 70 pistettä on vain kesäajan käytössä. Suurimmalla osalla pisteitä kerätään vain sekajätettä, mutta osin kerätään myös biojätettä.

Aluekeräyspisteiden käyttäjiksi liittyvät ne yhden tai kahden asunnon talot ja vapaa-ajan kiinteistöt, joilla ei ole käytössä omaa jäteastiaa tai kimppa-astiaa. Aluekeräyspistemaksulla katetaan keräyspisteiden rakentaminen ja ylläpito (esim. siivous- ja kunnossapitokustannukset) sekä jäteastiatyhjennykset eli jätteen käsittely- ja kuljetuskustannukset. Aluekeräyspisteen käyttöön oikeuttava maksu on jokaisessa jätelautakunnan toimialueen kunnassa samansuuruinen. Aluekeräyspisteen käyttöön on kolme eri maksuluokkaa vakituisille asunnoille sekä omat maksuluokat ympärivuotisesti käytettäville vapaa-ajan asunnoille ja kesäaikana (1.5.–30.9.) käytettäville vapaa-ajan asunnoille.

Kun aluekeräyspisteellä kerätään vain sekajätettä, tulee vakituiselle asunnolle maksu sekajätteen keräyksen käytöstä. Jos aluekeräyspisteellä on myös biojätteen keräys, määräytyy kiinteistölle hieman suurempi maksu, jolla katetaan myös biojätteen keräystä. Toisaalta tällöin kiinteistön perusmaksu laskee. Jos kiinteistöllä on kuitenkin kompostointi biojätteelle, ei aluekeräyspisteen biojätteen keräyksestä ole tarvetta maksaa. Uutena vakituisille asunnoille otetaan mahdollisuus käyttää aluekeräyspistettä pelkästään biojätteen keräykseen. Kiinteistöllä voisi siis olla oma kiinteistökohtainen jäteastia sekajätteelle, mutta biojätteen voisi tuoda käyttömaksua vastaan lähialueella sijaitsevalle aluekeräyspisteelle.

Maksuluokkiin tehtävien muutosten lisäksi aluekeräyspistemaksua on tarvetta korottaa sekajätteen käsittelykustannusten kasvamisen vuoksi. Maksuja esitetään nostettavaksi noin 2 %.

Korttelikeräyksen käyttömaksut

Korttelikeräys on asuntoaluekohtainen, keskitetty jätteenkeräysjärjestelmä. Korttelikeräyksessä asuinalueelle järjestetään korttelikohtaiset tai usean korttelin yhteiset jätteenkeräyspisteet, joissa kerätään sekä sekajätettä että kierrätettäviä hyötyjätteitä. Kaikki asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöt käyttävät korttelikeräyksen alueilla Jätekuon järjestämiä keräyspisteitä, eikä alueilla ole käytössä kiinteistökohtaisia jäteastioita.

Korttelikeräys on toteutettu Siilinjärven Taivallahden pientalovaltaiselle asuinalueelle. Järjestelmä on tarkoitus toteuttaa myös Kuopion Savilahden kerrostalovaltaiselle alueelle. Korttelikeräys voidaan ottaa käyttöön myös muilla uusilla asuinalueilla, kun se otetaan huomioon alueen suunnittelussa ja toteuttamisesta sovitaan kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Jotta korttelikeräys voidaan toteuttaa kohtuullisin kustannuksin, on yhtä keräyspistettä kohti oltava riittävästi asiakkaita.

Korttelikeräyksen maksuilla katetaan korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon sekä jätteiden keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn kustannukset. Jotta sekajätteen käsittelyn kasvaneet kustannukset saadaan katettua, tehdään myös korttelikeräyksen maksuihin pieni noin 2 %:n korotus.

Kerros- ja rivitalovaltaisilla alueilla asuntokohtainen kiinteä vuosimaksu voisi ylittää korttelikeräyksen järjestämisestä aiheutuvat tosiasialliset kustannukset, koska yhden jätteen keräyksen käyttäjinä on näillä alueilla huomattavasti useampia asuinhuoneistoja kuin pientalovaltaisilla alueilla. Tämän vuoksi näillä alueilla maksu määräytyy niin, että vain korttelikeräyksen rakentamisen ja ylläpidon kustannukset katetaan kiinteällä maksulla, kun taas tyhjennysmaksut jaetaan kiinteistöjen kesken toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Tähän kiinteään maksuun ei esitetä muutoksia. Korttelikeräystä ei ole edelleenkään päästy toteuttamaan kerrostalovaltaiselle alueelle, joten maksuperusteiden toimivuutta tullaan vielä seuraamaan, kun järjestelmä otetaan käyttöön.

Lisäpalvelujen maksut

Asiakkaiden tilaamille jätehuollon lisäpalveluille on määritelty taksassa erilliset maksut. Lisäpalvelumaksuja määräytyy asiakkaille myös tilanteissa, joissa jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi. Lisäpalvelujen hinnat säilytetään pääosin entisellä tasolla.

Uutena lisäpalveluna otetaan käyttöön sisäsäkin asennus syväkeräyssäiliöön. Tätä palvelua on jo asiakkaiden tarpeista lähtien järjestetty, mutta sille ei ole ollut taksassa hintaa. Sisäsäkki voi olla tarpeen esimerkiksi biojätteen tai muun helposti jättesäiliön likaavan jätteen keräykseen. Koska sisäsäkin hinta kasvaa säiliön koon kasvaessa, esitetään palvelulle kolme hintaluokkaa eri kokoluokan säiliöille. Hinta sisältää säkin ja sen asennuksen. Taksassa on hinta myös sisäsäkin

asentamiselle käsin kuormattavaan biojäteastiaan. Sen sijaan säkin asennus sekajäteastiaan poistetaan taksasta, sillä tälle palvelulle ei ole juuri minkäänlaista kysyntää.

Isojen jäte-esineiden noutopalvelun (Noutokukko) hintaa ei ole tarvetta nostaa uuden kilpailutuksen ansiosta, vaikka jätteen käsittelykustannukset ovat osin kasvaneet. Sen sijaan jätelavapalvelun (Lavakukon) hintaa on nostettava, koska lavalla kerätään tyypillisesti siivous- ja remonttijätettä, jota ohjautuu energiahyödynnettäväksi. Myös puutarhajätelavan hinta nousee hieman. Puu- ja metallijätteen lavojen hinnat pidetään ennallaan.

Lisäpalvelujen maksuihin kuuluu myös maksu paperilaskusta tai paperisista laskuilmoituksista. Tämä lisämaksu otettiin käyttöön vuodelle 2023 ja esitetään pidettäväksi ennallaan. Lisämaksulla katetaan kunnalliselle jäteyhtiölle paperilaskuista aiheutuvia lisäkustannuksia, sillä tulostettavien ja postitse lähetettävien laskujen kustannukset ovat huomattavasti sähköisten laskujen kuluja suuremmat. Samalla lisämaksu ohjaa asiakkaille veloitusettomien ja vähäjätteisten sähköisten laskutustapojen käyttöön.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Jätekukon ylläpitämiä lajitteluasemia on Savo-Pielisen jätelautakunnan alueella 20 kappaletta, minkä lisäksi käytössä on kaksi mobiililajitteluasemaa. Pienkuormamaksuilla katetaan lajitteluasemilla vastaanotettujen jätteiden käsittelyn kustannukset. Lajitteluasemien rakenteet, ylläpito ja jätteiden siirtokuljetukset katetaan sen sijaan jatkossakin lähes kokonaisuudessaan perusmaksulla.

Lähes 90 % lajitteluasemilla asioivista asiakkaista on kotitalouksia. Kotitalouksilta vastaanotettavista pienkuormista suurin osa on maksuttomia. Maksutta otetaan vastaan vaaralliset jätteet, sähkö- ja elektroniikkaromu, metalli ja puujäte. Muusta jätteestä, kuten betoni- ja tiilijätteestä, energiahyödynnettävästä jätteestä tai loppusijoitettavasta jätteestä veloitetaan pienkuormamaksu. Maksullisia ovat esimerkiksi sekalaiset rakennus-, remontointi- ja purkujätteet, huonekalut ja muut vastaavat jätteet.

Pienkuormamaksujen rakennetta ja määräytymisen periaatetta arvioitiin taksan valmistelun yhteydessä. Pienkuormamaksu perustuu tällä hetkellä asiakkaan tai lajitteluaseman hoitajan tekemään arvioon vastaanotettavan jätteen määrästä (m³). Kun omatoimiasiointi on laajentunut ja laajenee edelleen, arvion tekee yhä useammin asiakas itse. Tässä arvioinnissa asiakkaan on ensin selviteltävä, mitkä jätteet ovat maksullisia ja arvioitava sitten, miten paljon tätä maksullista jätettä on. Arviointi voi olla paikoin haastavaa. Tämän vuoksi pohdittiin, voisivatko maksut perustua jatkossa tuontivälineeseen. Tässä mallissa maksuluokkia olisi vähemmän (luokitteluna esim. jättesäkki, henkilöautokuorma sekä peräkärri- tai pakettiautokuorma). Samalla arvioitiin mahdollisuutta laajentaa kuormien maksullisuutta, jolloin kuormista maksettaisiin toisaalta aikaisempaa laajemmin, mutta toisaalta maksutaso olisi hieman aikaisempaa matalampi.

Koska lajitteluasemien itsepalveluasointi on ollut käytössä verrattain vähän aikaa ja muutoksia asiointiin tehdään lajitteluasemilla parhaillaankin, päädyttiin tässä vaiheessa vielä säilyttämään entinen hintarakenne ja seuraamaan sen toimivuutta. Samalla selvitetään uuden mahdollisen hinnoittelumallin toimivuutta palvelumuotoilun keinoin. Tavoitteena on löytää asiakkaiden kannalta selkein ja toimivin ratkaisu. Tuontivälineeseen perustuva hinnoittelu voisi olla asiakkaille nykyistä yksinkertaisempi. Toisaalta maksut eivät vastaisi enää niin hyvin vastaanotettavaa jätemäärää kuin nykyiset kuormakokoon perustuvat maksut. Taksavaihtoehdon valinnassa on punnittava vielä eri vaihtoehtojen hyviä ja huonoja puolia. Jätekukko on esittänyt myös muita maksurakenteen vaihtoehtoja. Asiaan palataan vielä tulevien taksojen valmistelussa. Vuodelle 2024 kotitalouksien pienkuormamaksujen rakenne ja taso esitetään säilytettäväksi ennallaan, sillä maksuilla saadaan katettua kokonaisuudessaan vastaanotettavien jätteiden käsittelykulut.

Lajitteluasemilla on edelleen eritasoiset pienkuormamaksut kotitalouksille ja muille asiakkaille. Kotitaloudet maksavat perusmaksussa lajitteluasemien rakenteiden ja ylläpidon kustannuksia, joten niille vastaanottomaksut ovat muita matalammat. Kotitaloudet myös voivat tuoda muita asiakkaita laajemmin jätteitä lajitteluasemille veloitusetta. Niille asiakkaille, jotka eivät maksa perusmaksua, vastaanottomaksuilla katetaan myös lajitteluaseman kiinteitä kustannuksia. Koska nämä kustannukset ovat nousseet, esitetään muiden kuin kotitalouksien pienkuormamaksuja korotettavaksi. Korotus on pienimmässä kuormassa euron, isoimmissa viisi euroa (7–12 % kuormakoosta riippuen).

Taksan laskentaan liittyvät epävarmuudet

Jätehuollon tuloihin ja kustannuksiin vaikuttaa nykyään suuresti markkinatilanne, välillä voimakkaasti muuttuvat polttoainekustannukset ja sähkön hinta. Nämä tekijät tuovat epävarmuutta taksan laskentaan ja oikean maksutason arviointiin.

Siinä missä korkea sähkön hinta alensi jätteiden energiahyödyntämisen kustannuksia vuonna 2022 ja alkuvuonna 2023, tämänhetkinen matala sähkön hinta edellyttää käsittelykustannusten kattamista yhä enenevässä määrin jätemaksuilla. Näin ollen sähkön hinnan aleneminen edellyttää sekajätteen käsittelymaksun nostoa. Myös laiterikot Riikinvoimalla voivat aiheuttaa suuria kustannusvaihteluja.

Jätteiden kuljetuksista urakoitsijalle maksettavaa hintaa on tarkistettu tyyppillisesti kerran vuodessa. Uusissa, syksyllä 2023 alkaneissa kuljetusurakoissa urakoitsijalle maksettava kuljetushinta tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa. Näin ollen kuljetuskustannusten kehityksestä on epävarmuutta. Taksalaskenta perustuu alkuvuoden 2024 kustannuksiin ja oletukseen siitä, etteivät kuljetuskustannukset merkittävästi muutu vuoden aikana. Tämän vuoksi jäteastioiden tyhjennysmaksun kuljetusosuutta ei esitetä muuttavaksi.

Vaikka taksassa on pyritty osaltaan ennakoimaan riskejä, voi kustannuksissa tapahtua lyhyelläkin aikavälillä suuren mittaluokan muutoksia. Näin ollen eteen voi tulla tilanne, jossa taksaa on tarvetta tarkastella ja muuttaa kesken vuoden. Tällöin muutokset tuodaan erikseen jätelautakunnan käsittelyyn.

Vaikutusten arviointi

Taksamuutoksen ympäristövaikutukset arvioidaan kokonaisuudessaan neutraaleiksi, koska taksan ei ennakoida aiheuttavan jätteen keräykseen, kuljetukseen tai vastaanottoon voimakkaasti vaikuttavia muutoksia.

Asiakkaiden jätehuollon kokonaiskustannukset nousevat jonkin verran taksamuutosten vuoksi. Korotus kustannuksiin on tyypillisesti noin 3–7 %. Kustannuksiin vaikuttaa merkittävästi se, millaiset kiinteistön jätehuoltopalvelut ovat. Myös jätteiden lajittelulla voi vaikuttaa kiinteistön jätemaksun suuruuteen.

Vakituisten asuntojen jätehuollon kustannukset nousevat maksumuutosten myötä tyypillisissä tilanteissa noin 0,50–1,00 euroa kuukaudessa, vapaa-ajan asunnoilla muutos on noin 0,20 euroa kuukautta kohti. Kotitalouden jätehuollon kokonaiskustannukset ovat taksakorotusten jälkeen kuukausitasolla tyypillisimmin Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Pieksämäellä noin 10–20 euroa ja muissa kunnissa noin 11–22 euroa.

Kiinteistöliiton indeksitalovertailun perusteella on mahdollista arvioida, miten suuret jätehuollon kustannukset ovat suhteessa muihin asumisen kuluihin kerrostalossa. Indeksitalo mittaa noin 60 suurimman kaupungin kuntakohtaisesti päätettäviä kiinteistönpitokustannuksia. Nämä kustannukset kattavat keskimäärin hieman runsaat puolet taloyhtiöiden kaikista hoitokuluista. Jätelautakunnan alueen kunnista Kuopio on mukana indeksitalovertailussa. Kuopiossa jätehuoltokustannusten osuus vertailussa mukana olevista asumiskustannuksista on edellisvuosien tapaan noin 5 %. Näin ollen jätehuollon hintojen korotukset eivät näyttäyty merkittävänä, kun otetaan huomioon kaikki asumiskustannukset.

Omakotitaloliiton tekemän kunnallisten maksujen selvityksen pohjalta voidaan tehdä arviota siitä, millainen vaikutus jätemaksuilla on asumisen kustannuksiin omakotitaloissa. Omakotiliiton selvitys kattaa 100 kuntaa ja siinä vertaillaan ns. tyyppiomakotitalon kunta- tai aluekohtaisia maksuja. Selvityksessä huomioon otettavia maksuja ovat kiinteistövero, lämmitys sähkö, käyttösähkö, vesimaksut ja jätemaksu. Vuoden 2023 selvityksen mukaan jätemaksut muodostavat noin 4 % tyyppiomakotitalon kuluista. Jätemaksut ovat selvityksen mukaan keskimäärin 20 euroa kuukautta kohti laskettuna ja ne ovat nousseet keskimäärin vajaat 7 % edellisvuodesta.

Taksa ei koske yritysten jätehuoltoa, joten alueella toimivien yritysten osalta yritysvaikutukset ovat neutraalit. Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvien yritysten jätehuoltopalvelujen maksut on määritelty erillisessä TSV-taksassa.

Liitteet

- 2 Ehdotus jätetaksaksi 1.1.2024 alkaen
- 3 Yhteenveto jätetaksaluonnoksista annetuista lausunnoista
- 4 Yhteenveto jätetaksaluonnoksista annetuista mielipiteistä

7**Kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksa 1.1.2024 alkaen**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
6982/02.05.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksan eli TSV-jätetaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena jätelain 79 §:n nojalla. TSV-jätetaksa tulee voimaan 1.1.2024. Jätetaksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. TSV-jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen TSV-jätetaksan.

TSV-jätetaksa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 11.12.2023-17.1.2024. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Päätös**Selostus**

TSV-jätetaksassa on määritelty maksut jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuikko järjestää jätelain 33 §:n mukaisen kunnan toissijaisen järjestämismääräyksen perusteella mm. elinkeinotoiminnalle sekä valtionhallinnolle ja seurakunnille. Savo-Pielisen jätelautakunta käsitteli kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätetaksan luonnoksen kokouksessaan 12.10.2023 § 21. Nyt 1.1.2024 voimaan tuleva TSV-jätetaksa esitetään hyväksyttäväksi.

TSV-jättemaksujen tasoon on tulossa korotuksia, joiden perusteena on erityisesti jätteiden käsittelykustannusten nousu. Sekajäteastian tyhjennysmaksuja korotetaan jäteastian koosta riippuen noin 3–9 % ja biojäteastian tyhjennysmaksua noin 8 %. Pakkausjätteiden kuljetuksia on kilpailutettu uudelleen, ja kuljetuskustannusten muutosten vuoksi muovi- ja kartonkipakkausten tyhjennyshintoja korotetaan noin 10 %, mutta lasipakkausten ja metallin tyhjennyshintoja lasketaan noin 20 %. Suurin osa lisäpalvelumaksuista on säilymässä entisellä tasolla.

Lajitteluasemien pienkuormamaksuja esitetään nostettavaksi lajitteluasemien rakenteiden ja ylläpidon kustannusmuutosten vuoksi. Lisäksi jätekeskuksen vastaanottohintoihin tulee joitakin korotuksia, jotka perustuvat erityisesti kilpailutettujen jätteenkäsittelijöiden hintojen kohoamiseen tai Jätekkon oman käsittelytoiminnan kustannusten nousuun.

Kuuleminen jätetaksasta

Jätelautakunta asetti kokouksessaan käsittelemänsä TSV-jätetaksaluonnoksen nähtäville ajalle 16.10.–6.11.2023. Asiassa varattiin vaikutusmahdollisuudet kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus. Alueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille annettiin mahdollisuus esittää asiasta lausunnot.

Taksaluonnoksista annettiin kolme lausuntoa. Lausunnon antoivat Lieksan kaupunginhallitus ja Lieksan ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva kaupunginhallituksen lupajaosto sekä Nurmeksen kaupunki. Lisäksi Siilinjärven kunnasta ilmoitettiin, ettei kunnalla tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ole lausuttavaa jätetaksaluonnoksiin.

TSV-jätetaksaluonnoksen kanssa samaan aikaan oli nähtävillä kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätteen taksaluonnos, joten lausunnot on annettu yhteisesti molemmista taksoista. TSV-jätetaksaluonnokseen ei kohdistunut suoraan mielipiteitä, joskin kuntalaismielipiteessä esitetty toive siitä, ettei maksuja nosteta, voi kohdistua yleisesti kaikkiin jätetaksoihin.

Keskeisimmät kuulemisaineistossa esitetyt asiat ja niiden huomioon ottaminen

Jätetaksoista annetuissa lausunnoissa tuotiin esille, että jätemaksujen korotukset ovat välttämättömiä, jotta jätemaksuilla saadaan katettua jätehuoltopalvelujen kasvaneet kustannukset. Toisaalta kuntalaismielipiteessä taas toivottiin, ettei maksut nousisi, vaan toimintaa järkipäristettäisiin.

TSV-asiakkaiden kohdalla on tärkeää ottaa huomioon, että lähtökohtaisesti yritykset ja muut julkishallinnon organisaatiot kuin kunnat hankkivat palvelut markkinoilta eli kilpailu määrittää jätehuoltopalvelujen hinnan. Ainoastaan silloin, jos palveluntarjonta on puutteellista tai palvelua ei ole saatavilla kohtuullisin ehdoin, voi palvelua pyytää kunnalliselta jäteyhtiöltä. Jätekkon palvelujen hinta voi olla erityisesti haja-asutusalueilla markkinahintaa alhaisempi, sillä Jätekkko järjestää sen vastuulle kuuluvat palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja kilpailuttaa laajasti palveluja yksityisiltä jätehuoltoalan yrityksiltä. Silloin, jos markkinahinta on kohtuuton, TSV-palvelu nimenomaan mahdollistaa palvelun saannin kohtuullisella hinnalla.

Taksan ohjaavuutta, jota pidettiin lausunnoissa tärkeänä, ei voida toteuttaa TSV-jätetaksassa samalla tavalla kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksassa. Kustakin jätehuoltopalvelusta on laskutettava TSV-asiakkailta vähintään palvelun suorat kustannukset kattava hinta eli subventointeja ei voida käyttää. TSV-jätetaksassakin kannustavuutta toteutetaan

kuitenkin siten, että kaikki yleiset kulut katetaan sekajättemaksuilla ja vain keräyksen suorat kustannukset kierrätettävien jätteiden tyhjennysmaksuilla.

Lausuntojen pohjalta TSV-jätetaksaan ei ole ollut tarve tehdä muutoksia aiemmin käsiteltyyn taksaluonnokseen nähden.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 41 §
Jätelaki (646/2011) 28, 33, 78–84 §
Kuntalaki (410/2015) 108 ja 143 §

Liitteet

Ehdotus TSV-jätetaksaksi 1.1.2024 alkaen

Savo-Pielisen jätelautakunta 12.10.2023 § 21

Valmistelijat / lisätiedot:
Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Esitän, että jätelautakunta asettaa luonnoksen kunnan toissijaiselle vastuulle kuuluvan jätehuollon taksaksi eli TSV-taksaksi yleisesti nähtäville. TSV-taksassa määritellään maksut jätehuoltopalveluille, jotka kunnallinen jäteyhtiö Jätekuukko järjestää elinkeinotoiminnalle sekä muille julkisille toimijoille kuin kunnille tilanteessa, jossa palvelua pyydetään markkinoiden palveluntarjonnan puutteen vuoksi.

Jätelautakunta varaa kuntalaisille ja niille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuuden esittää mielipiteensä TSV-taksaluonnoksesta. Lisäksi jätelautakunta varaa alueen toimialueen kunnille ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille tilaisuuden lausunnon antamiseen asiasta.

TSV-taksaluonnos sekä kuulutus asian vireillä olosta ja vaikuttamismahdollisuuksista pidetään nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla 16.10.–6.11.2023. Tieto kuulutuksesta lähetetään lisäksi sähköisesti kaikkiin jätelautakunnan toimialueen kuntiin, jotta kunnat voivat julkaista ne omilla verkkosivuillaan. Asiasta ilmoitetaan lisäksi kuulutuksella, joka julkaistaan kuntien ilmoituslehdissä.

Nähtävillä olon ja kuulemisen jälkeen jätetaksaan tehdään tarvittaessa muutoksia ja se tuodaan jätelautakunnalle päätettäväksi. Jätelautakunnan on tarkoitus

hyväksyä TSV-taksa loppuvuonna 2023, jotta taksamuutokset voivat tulla voimaan 1.1.2024.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kunnan toissijainen vastuu jätehuollon järjestämisessä

Elinkeinoelämän jätehuolto sekä julkisen hallinto- ja palvelutoiminnan jätehuolto kuuluu kunnan omaa toimintaa lukuun ottamatta jätelain (646/2011) 28 §:n mukaisesti jätteen haltijan vastuulle. Jätelain 33 §:n mukaisesti kunnan on kuitenkin järjestettävä näiden toimijoiden jätehuolto silloin, kun jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi, ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Tämän säännöksen mukaista palvelua kutsutaan kunnan toissijaisen vastuun perusteella järjestettäväksi jätehuoltopalveluksi eli TSV-palveluksi. TSV-palveluilla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto kaikkialla kaikille asiakkaille.

TSV-palvelun tarjoaminen perustuu jätteen haltijan pyyntöön. Silloin, kun TSV-palvelun arvo on vähintään 2 000 euroa vuodessa, on jätteen haltijan ennen pyynnön tekemistä julkaistava ilmoitus tarvitsemastaan jätehuoltopalvelusta jätteiden ja sivuvirtojen tietoaustassa eli Materiaalitori-verkkopalvelussa. Vasta sitten, jos sopivaa markkinaehtoista palvelua ei Materiaalitorilla julkaistun ilmoituksen pohjalta löydy kohtuullisin ehdoin, voi pyynnön palvelusta esittää kunnalliselle jäteyhtiölle. Palvelupyynnön voi esittää jätteen haltijan puolesta myös tälle jätehuoltopalvelua tarjoava yritys.

Kun TSV-palvelun tarjoamiselle on perusteet, jatkuvasta kuljetus- tai vastaanottopalvelusta tehdään jätteen haltijan ja kunnallisen jäteyhtiön välillä jätelain mukainen sopimus, jonka kesto voi olla enintään kolme vuotta kerrallaan ja jonka osapuolet voivat irtisanoa sopimuksessa määritellyn irtisanomisajan kuluttua.

Jos kyseessä on jätehuoltopalvelu, jonka arvo on alle 2000 euroa vuodessa taikka palvelun tarve on kiireellinen ennalta arvaamattoman tapahtuman vuoksi, voi TSV-palvelua pyytää suoraan kunnalliselta jäteyhtiöltä. Tällöin jätteen haltijan ei siis ole tarvetta julkaista ilmoitusta palvelutarpeesta Materiaalitorilla ennen pyyntöä. Jäteyhtiön tulee kuitenkin vuosittain toimittaa Materiaalitorin tiedot myös tällaisesta palvelusta.

Kun TSV-palvelun tilaamista koskevat menettelyt ovat tiukentuneet, TSV-asiakkaiden määrä on supistunut erityisesti yhdyskuntajätteen kuljetuspalveluissa. TSV-asiakkaiden määrän arvioidaan edelleen hieman pienenevän, sillä kuljetuspalveluja on melko hyvin saatavilla markkinoilta. Materiaalitorin kautta voi yrityksille löytyä yhä enemmän muita palveluntarjoajia myös jätteen käsittelylle. Tällöin kunnallisella jäteyhtiöllä ei ole enää velvollisuutta tai oikeutta tarjota yritykselle TSV-palveluja.

Yleistä TSV-taksasta ja sen valmistelusta

Kunnan toissijaisen vastuun perusteella tarjottavat jätehuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Jätelain 78 §:n mukaisesti kunnan lakisääteisestä jätehuollon järjestämisestä on perittävä kustannukset täysimääräisesti kattavaa jätemaksua. Jättemaksun perusteista määrätään jätelain 79 §:n mukaisesti jätetaksassa.

TSV-taksa on valmisteltu alueellisissa jätehuollon viranomaispalveluissa kunnallisen jäteyhtiön toimittamien tietojen pohjalta. Jätelautakunta hyväksyy taksan. Jättemaksut määrätään jätteen haltijoille jätetaksan mukaisesti ja maksut suoritetaan Jätekeskelle, joka toimii jätelautakunnan lukuun hoitaen laskutuksen ja maksukertymien seurannan.

TSV-maksujen on vastattava mahdollisimman tarkasti juuri TSV-palvelujen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Kunnan toissijaisesta jätehuoltopalvelusta perittävä jätemaksu ei saa myöskään alittaa kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätehuoltopalvelusta perittävää jätemaksua. Näin ollen yritysiltä ja muilta yhteisöiltä jätehuoltopalveluista perittävien jätemaksujen on oltava vähintään yhtä suuria kuin kotitalouksien sekä kuntien hallinto- ja palvelutoiminnan vastaavista palveluista perittävien maksujen.

TSV-maksut ovat pääosin yhtenäisiä kotitalouksien maksujen kanssa. TSV-maksuilla katetaan kuitenkin jätelain mukaisesti kunkin palvelun tarjoamisesta aiheutuvat kustannukset ja maksuja ei subventoida, joten ne ovat paikoin kotitalouksien maksuja korkeammat. TSV-maksuilla katetaan palvelujen suorien kustannusten lisäksi kunnallisen jäteyhtiön kiinteitä kustannuksia, mikä hyödyttää kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvia jätehuoltoasiakkaita eli kotitalouksia sekä kuntien hallinto- ja palvelutoimintaa.

Jäteastioiden tyhjennysmaksut

Jätelain 79 §:n mukaan kunnan jätemaksun perusteita ovat jätteen laji, laatu, määrä ja noutokerrat. TSV-taksassa on määritelty säännöksen mukaisesti maksut jäteastioiden tyhjennyspalveluille jätelajeittain. Koko alueella noudatetaan yhtenäisiä maksuperusteita. Kuljetusten osalta maksut muodostuvat kilpailutuksen perusteella alueittain. Samoin kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvassa jätetaksassa, jäteastioiden tyhjennyshinnoille on kaksi hinta-alueita: 1) Kuopio, Siilinjärvi ja Pieksämäki sekä 2) muut kunnat. Jäteastian tyhjennyspalvelut tarjotaan TSV-asiakkaille samoilla kuljetusreiteillä kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluville asiakkaille.

Sekajätteen tyhjennysmaksu muodostuu kuljetus- ja käsittelyosasta. Sekajäteastioiden tyhjennysmaksun käsittelyosaa on tarvetta nostaa. Hinnan korotuksen syynä on erityisesti jätteenkäsittelykustannusten kasvu Riikinvoiman ekovoimalaitoksella. Sähkön hinnan pudottua alkuvuoden 2023 tasosta Riikinvoiman sähkön myynnistä saatavat tulot ovat pienentyneet merkittävästi, joten näillä tuloilla voidaan kattaa aikaisempaa pienempi osuus

käsittelykustannuksista. Sekajättemaksuilla on siis vastaavasti katettava suurempi osuus kustannuksista. Sekajättemaksuilla katetaan myös jäteyhtiön hallinnon ja asiakaspalvelun kustannukset, jotka nekin ovat kasvaneet.

Biojätteen tyhjennyshinta on TSV-asiakkailla huomattavasti korkeampi kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailla, koska TSV-asiakkailla biojätteen tyhjennyksiä ei voida kompensoida sekajätteen maksuilla. Biojätteen keräyksen, kuljetuksen ja käsittelyn suorat kustannukset on katettava siis biojäteastian tyhjennysmaksuilla. Biojätteen kuljetuskustannukset eivät ole nousmassa, mutta käsittelyn kustannukset biokaasulaitoksella ovat kasvaneet. Biojäteastioiden tyhjennyshintaa nostetaan tämän vuoksi noin 8 %. Syväsäiliöissä hinnoittelu muuttuu hieman entisestä siten, ettei käsittelymaksun osuudessa oteta enää huomioon säkin asennusta säiliöön, sillä tälle on nyt taksassa oma maksu niille, jotka palvelua tarvitsevat.

Kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluville asiakkailla on laskettu yksi keskimääräinen tyhjennyshinta pakkausjätelajeille, vaikka tosiasiaa eri pakkausjätelajien tyhjennyskustannukset poikkeavat toisistaan. TSV-asiakkailla on aikaisemmin ollut yhtenäinen hinta kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyksille, ja näitä korkeampi hinta lasipakkauksilla ja metallille. Tämä on perustunut siihen, että lasipakkausten ja metallin kilpailutetut tyhjennyshinnat ovat olleet muita kierrätettäviä jätteitä korkeammat. Pakkausjätteiden tyhjennykset on kilpailutettu lähes koko toimialueella uudelleen, ja uudet urakat ovat alkaneet syksyllä 2023. Kilpailutuksen myötä eri jätelajien hintojen suhteet ovat muuttuneet niin, että lasipakkausten ja metallin tyhjennyksistä maksetaan urakoitsijalle vähemmän kuin kartonki- ja muovipakkausten tyhjennyksistä. Jotta kaikkien jätelajien tyhjennyshinnoilla saadaan katettua niistä aiheutuvat kustannukset, nostetaan TSV-asiakkailla muovi- ja kartonkipakkausten tyhjennyshintoja noin 10 %. Samalla lasi- ja metalliastioiden tyhjennyshintaa lasketaan noin 20 %.

TSV-asiakkaille tarjottava palvelu on sikäli suppeampaa kuin kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluville asiakkaille, että tyhjennysmaksuihin ei sisälly jäteastiapalvelua. TSV-asiakkaat hankkivat siis jäteastiat itse. Jäteastioiden tyhjennyshinnat sisältävät kuitenkin Jätekuoron toteuttamat jäteastiapesut. Sekajätteen ja pakkausjätteiden säiliöt pestään taajamissa kerran vuodessa, biojättesäiliöt kaksi kertaa vuodessa.

Lisäpalvelujen maksut

Jätehuollon lisäpalvelujen maksut ovat entiseen tapaan TSV-asiakkailla samat kuin kunnan ensisijaiselle jätehuoltovastuulle kuuluvilla asiakkailla. Osa lisäpalveluista tarjotaan ainoastaan kotitalouksille ja kunnille, eikä näille ole asetettu ollenkaan hintaa TSV-taksaan. Uutena lisäpalveluna otetaan TSV-asiakkaille käyttöön sisäsäkin asentaminen syväkeräyssäiliöön, koska tällaiselle palvelulle on tarvetta. Lisäpalveluista poistetaan säkin asentaminen sekajäteastiaan, koska kysyntää tällaiselle palvelulle ei TSV-asiakkailla ole.

Taksassa jo ennestään olevien lisäpalvelujen hintoihin ei tule TSV-asiakkailla muutoksia. Maksut ovat tasolla, jolla saadaan katettua asiakkaan tilaamista lisäpalveluista aiheutuvat kustannukset. Osa lisämaksuista ei perustu suoraan

asiakkaan tilaukseen, vaan määräytyy siitä, että jäteastian tyhjennyksestä aiheutuu kunnalliselle jäteyhtiölle normaalia poikkeavia kustannuksia esimerkiksi keräyspaikan olosuhteiden vuoksi.

Lajitteluasemien pienkuormamaksut

Lajitteluasemilla otetaan vastaan jäteastioihin määränsä tai laatunsa vuoksi soveltumattomia jätteitä kotitalous- ja kunta-asiakkaiden lisäksi myös TSV-asiakkailta. Pienkuormien vastaanottomaksut ovat kotitalouksien vastaanottomaksuja korkeammat, koska niissä huomioidaan myös lajitteluasemien kiinteitä kustannuksia. Kotitalouksien käyttöä varten lajitteluasemien infra ja ylläpito katetaan perusmaksulla, jota taas muut asiakkaat eivät maksa.

Pienkuormamaksut perustuvat kuormakokoon ja tämä hinnoittelumalli esitetään säilytettäväksi. Hinnat ovat TSV-asiakkailta samat kuin kunta-asiakkailta. Koska lajitteluasemien infran ja ylläpidon kustannukset ovat kasvussa, viedään TSV-asiakkaiden pienkuormien vastaanottohintoihin korotus. Kuormien hintoja korotetaan 1–5 euroa eli noin 7–12 % kuormakoosta riippuen.

Lajitteluasemilla on vastaanotettu vuodesta 2022 lähtien vaarallisten jätteiden pieneriä myös TSV-asiakkailta. Siinä missä vaarallisen jätteen vastaanotto on veloitusetonta perusmaksua maksaville kotitalousasiakkaille, TSV-asiakkaille vaarallisen jätteen vastaanotolle on määritelty jäteryhmittäin vastaanotettavaan määrään perustuvat hinnat. Vaarallisen jätteen käsittelykustannuksissa ei ole tapahtunut muutoksia, joten nämä hinnat pidetään ennallaan.

Jätekeskuksen vastaanottomaksut

Kuopion jätekeskuksella vastaanotettaville jätteille on määritelty kustannusperusteisesti painoon perustuvat hinnat (euroa/tonni). Hinoissa on huomioitu kohtuullinen kate. Niille jätelajeille, jotka on sisällytetty TSV-taksaan, on lähtökohtaisesti käsittelypalvelu tarjolla. Jos kuitenkin jätteenkäsittelyn tilanne muuttuu taksan voimassa ollessa niin, ettei jäte sovellu enää jäteyhtiön vastaanotettavaksi esimerkiksi jatkokäsittelykanavan puuttuessa, ei se ole velvollinen ottamaan jätettä vastaan. Jätelain mukainen kunnan toissijainen jätehuoltovelvoite koskee vain sellaista jätettä, joka soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Siltä osin kuin on kyse kunnan ensisijaiselle vastuulle kuuluvasta jätteestä, on Jättekukon vastaanotto järjestettävä.

Jätekeskuksen vastaanottohintoihin tulee joitakin korotuksia, jotka perustuvat erityisesti kilpailutettujen jätteenkäsittelijöiden hintojen kohoamiseen. Osaksi hinnankorotukset perustuvat myös Jättekukon oman käsittelytoiminnan hintojen nousuun. Loppusijoitettavan jätteen määrän vähentyessä yhä pienempien erien loppusijoitus maksaa suhteessa aikaisempaa enemmän. Myös konetöiden, kuten murskauksen, hinnat ovat nousseet, mikä otetaan huomioon vastaanottohinnoissa. Hinnankorotukset ovat jätelajista riippuen 1–8 %.

Uutena jätelajina taksaan lisätään isot erät lajittelukelpoista roskaista maata. Tätä hintaa sovelletaan sellaisiin maamassoihin, jossa on vähäisessä määrin

isokokoista roskaa, joka on mahdollista lajitella erikseen. Tällöin maa-ainekset voidaan sijoittaa lajittelun jälkeen maakeskuksen maankaatopaikalle. Vastaanottohinta on näin ollen huomattavasti pienempi kuin sellaisilla roskaisen maan erillä, jotka on sijoitettava suoraan kaatopaikalle.

TSV-taksasta poistetaan kokonaan kuolleet eläimet, koska Jättekukon ympäristölupa ei mahdollista enää nykyään niiden loppusijoitusta alueelle. Näitä ei ole myöskään jätekeskukselle viime vuosina tarjottu.

Jätekeskuksen lisäksi jätelajeittain määritellyillä tonnihinnoilla otetaan vastaan jätteitä myös Outokummun lajitteluasemalla. Outokummun lajitteluasemalla on muista lajitteluasemista poiketen vaakajärjestelmä ja rakenteet, jotka mahdollistavat suurempien jäte-erien vastaanoton. Outokummun lajitteluaseman toiminta ei vastaa kuitenkaan kokonaisuudessaan Kuopion jätekeskuksen toimintaa, joten vastaanottohintoja on huomattavasti suppeammin eri jätelajeille kuin Kuopion jätekeskuksella.

Outokummun lajitteluaseman painoperusteiset vastaanottohinnat on muodostettu siten, että Kuopion jätekeskuksen vastaanottohintaan on lisätty jätteiden kuljetuskustannukset jätekeskukselle. Kuljetuskustannukset perustuvat kunnallisen jäteyhtiön laskelmiin siitä, mitä kunkin jätelajin kuljetus maksaa. Jotkut jätelajit vastaanotetaan Outokummussa samalla hinnalla kuin jätekeskuksella, jos jäte käsitellään Outokummussa tai se saadaan toimitettua suoraan käsittelypaikkaan siten, ettei ylimääräisiä kuljetuskustannuksia tule verrattuna Kuopion jätekeskuksella tapahtuvaan vastaanottoon. Outokummun vastaanottohinnat nousevat paikoin samoin perusteiden kuin jätekeskuksen vastaanottohinnat.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman painoperusteisissa hinnoissa on mahdollisuus tarkistaa taksassa määriteltyä tarkkaa hintaa alemmaksi tai korkeammaksi, jos jätteen määrästä, ominaisuuksista tai muista vastaavista seikoista aiheutuu tavallista poikkeavia vastaanottokustannuksia. Jäte-erä voi esimerkiksi tarvita ominaisuuksiensa vuoksi esikäsittelyä, tai sen jatkokäsittelyn hinta voi olla erän pienuuden tai suuruuden vuoksi normaalista poikkeava. Näin ollen on perusteltua, että hintoja voidaan muuttaa tarvittaessa siten, että ne vastaavat kustannuksia. Aikaisemmin hinnoittelua oli mahdollista muuttaa taksan mukaisesti +/- 20 %. Jättekukon esityksestä hintahaitariksi ehdotetaan jatkoon +/- 25 %, sillä jatkokäsittelyväylissä ja -kustannuksissa on suuria eroja jätteen määristä ja ominaisuuksista riippuen.

Jätekeskuksen ja Outokummun lajitteluaseman palvelumaksuja, kuten konetöiden maksuja ja vaakamaksua, nostetaan kustannusvastaavasti. Vaakamaksulla katetaan niitä kiinteitä kustannuksia, joita aiheutuu jokaisen kuorman kirjaamisesta, raportoinnista, hallinnoinnista ja laaduntarkkailusta. Kiinteällä maksulla varmistetaan, että kustannukset saadaan katettua kaiken kokoisia ja laatuksia kuormia ajatellen. Maksu nousee, koska vaakajärjestelmää uudistetaan.

Taksamuutosten ympäristövaikutusten arvioidaan olevan kokonaisuudessaan neutraalit. Maksujen muutosten ei arvioida vaikuttavan jätehuoltopalvelujen hankkimiseen siten, että muutoksilla olisi vaikutuksia ympäristöön.

Jätehuoltopalveluja tarvitseville yrityksille jätelaki ja sen nojalla annettu taksa varmistavat jätehuoltopalvelujen saannin kunnalliselta jäteyhtiöltä aina niissä tilanteissa, kun markkinaehtoisia palveluja ei ole kohtuullisin kustannuksin saatavilla ja jäte soveltuu kunnan jätehuoltojärjestelmään. Taksamuutosten vaikutukset niihin yrityksiin, jotka tarvitsevat TSV-palvelua, ovat lievästi negatiiviset, sillä osa maksuista nousee.

Jätehuollon alalla toimiviin yrityksiin muutokset vaikuttavat eri tavoin riippuen siitä, tukeutuuko jätehuoltoalan yritys palveluntarjonnassaan kunnallisen jäteyhtiön palveluihin vai järjestääkö se palveluja pääosin itse. Jättekukolta osin palveluita hankkiviin yrityksiin maksujen korotukset vaikuttavat negatiivisesti. Jos taas yritys tarjoaa kuljetus- ja käsittelypalvelua omana toimintana, TSV-hintojen nostamisen vaikutus voi olla positiivinen. Kunnallisen jäteyhtiön TSV-hinnan noustessa yksityisen palvelutarjonnan hinta voi ollakin siihen nähden kohtuullinen, jolloin asiakas voi siirtyä tämän yrityksen palvelujen käyttäjäksi.

Liitteet

- 5 Ehdotus TSV-jätetaksaksi 1.1.2024 alkaen

8**Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaa 1.1.2024 alkaen**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
8404/02.05.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksan liitteenä olevan ehdotuksen mukaisena jätelain 79 §:n nojalla. Taksa tulee voimaan 1.1.2024. Taksa astuu voimaan kuntalain 143 §:n mukaisesti, vaikka sen hyväksymistä koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta. Jätetaksa on voimassa toistaiseksi, kunnes erikseen muuta päätetään. Taksa kumoaa voimaantullessaan jätelautakunnan hyväksymän edellisen saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelytaksan.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksaa annetaan yleisesti tiedoksi jätelain 79 §:n ja kuntalain 108 §:n mukaisesti pitämällä se nähtävillä jätelautakunnan verkkosivuilla (www.jatelautakunta.fi) ja vastuukunnan eli Kuopion kaupungin verkkosivuilla 11.12.2023-17.1.2024. Lisäksi tieto lähetetään muihin toimialueen kuntiin, jotka voivat julkaista sen omilla verkkosivuillaan. Jätelautakunnan verkkosivuilla taksa on saatavilla myös nähtävilläpitoajan jälkeen.

Päätös**Selostus**

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelytaksassa määritellään maksut kunnallisessa jätehuoltojärjestelmässä käsiteltäville kiinteistöjen jätevesilietteille, jotka ovat jätelain mukaista jätettä. Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa sekä kunnallisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 33 §:n mukaisen toissijaisen vastuun perusteella kunta vastaa myös muilla kiinteistöillä syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätehuollosta, jos jätteen haltija pyytää palvelua muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi ja jätevesiliete soveltuu käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittely on järjestetty kunnallisilla jätevedenpuhdistamoilla. Alueen jätehuoltopalvelut hoitava kunnallinen jäteyhtiö, Jätekuikko, on tehnyt kuntien vesihuoltolaitosten kanssa sopimukset vastaanottopalvelusta. Kuljetukset on sen sijaan järjestetty jätelautakunnan päätöksen 31.10.2013 mukaisesti kiinteistön haltijan järjestäminä eli kuljetuksia ei ole Jätekuikon toimesta kilpailutettu. Kukin kiinteistön haltija tilaa jätevesilietteiden kuljetuksen valitsemaltaan jätehuoltorekisteriin merkityltä kuljettajalta.

Jätevesilietteiden käsittelystä on perittävä jätelain 78 §:n mukaisesti jätemaksua, jolla katetaan siitä aiheutuvat kustannukset. Jätelautakunnan on hyväksyttävä jätelain 79 §:n mukaan taksa, jossa määritellään lietteiden käsittelymaksujen perusteet. Käsittelymaksut yksittäisille kiinteistön haltijoille määrätään taksan mukaisesti. Kuljetushinnoista jätelautakunta ei sen sijaan päätä, vaan niistä kukin kuljetusyrittäjä sopii asiakkaan kanssa.

Jätetaksan valmistelu ja tiedottaminen taksasta

Jätetaksa-asiakirja on valmisteltu jätehuoltoviranomaisessa. Kuntien jätevedenpuhdistamojen vastaanottohintojen muuttamisesta on käyty sähköpostikeskustelu kuntien jätevesihuollon yhteyshenkilöiden kanssa, ja muutos vastaanottohintaan esitetään tämän keskustelun pohjalta. Kustannukset jätevesilietteiden käsittelymaksujen laskutuksesta ja rekisterin hoitamisesta on selvitetty kunnalliselta jäteyhtiöltä.

Taksan rakenteeseen ei tehdä muutoksia ja kustannusten nousuun perustuvat korotukset lietteiden käsittelymaksuissa ovat vähäisiä, joten asian ei katsota vaikuttavan sillä tavoin huomattavasti alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden olosuhteisiin, että asiassa olisi tarvetta hallintolain 41 §:n mukaiseen vaikuttamismahdollisuuksien varaamiseen. Taksasta tiedotetaan kuitenkin yleisesti siten kuin jätelain 79 §:ssä edellytetään.

Taksan rakenne ja perusteet

Savo-Pielisen jätelautakunnan toimialueella on ollut vuodesta 2014 lähtien voimassa kaikissa kunnissa yhtenäiset maksut saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelylle. Saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelymaksu koostuu kuntien vesihuoltolaitoksille tulevasta vastaanottohinnan osuudesta sekä Jätekukolle tulevasta laskutuksen ja rekisterin hoitamisen osuudesta.

Kuntien vesihuoltolaitosten vastaanottohinnalla katetaan lietteiden vastaanoton ja puhdistamokäsittelyn kustannuksia. Eri lietelaaduille on erisuuret hinnat, koska ne poikkeavat ominaisuuksiltaan ja näin ollen myös käsittelykustannuksiltaan toisistaan. Yhteiset käsittelymaksujen periaatteet on muodostettu kuntien vesihuoltolaitosten kanssa käydyissä neuvotteluissa. Yhtenäisten käsittelymaksujen ansiosta alueen asukkaat ovat yhdenvertaisessa asemassa toisiinsa nähden. Yhtenäiset maksut ohjaavat myös kuljetusyrittäjiä siihen, että jätevesilietteet kuljetetaan lähimmälle jätevedenpuhdistamolle, kun käsittelyhinnoissa ei ole kunnittaisia eroja.

Yhtenäisten käsittelymaksujen käyttöönoton jälkeen kuntien vesihuoltolaitosten yhteyshenkilöiltä on selvitetty vuosittain maksujen muutostarpeita. Nyt käydyn keskustelun pohjalta on todettu, että hintaa on tarvetta tarkistaa. Hinnankorotuksen perusteena on yleisten kustannusten nousu, rahoituskustannusten nousu sekä tulevien laitosinvestointien rahoituksen riittävyyden varmistaminen. Lietteiden käsittelymaksun vastaanottohinnan osuutta esitetään korotettavaksi näillä perusteilla 3 %.

Käsittelymaksussa olevalla Jätekukon osuudella katetaan keskitetyn rekisterin hoidon ja laskutuksen kustannukset. Jätekukko vastaanottaa kuljettajien ilmoitukset

kiinteistöittäin noudetuista lietemääristä joko sähköisesti päätelaitteella tai paperisella siirtoasiakirjalla. Tieto kultakin kiinteistöltä tyhjennetystä lietemäärästä ja lietteen käsittelystä viedään jätelautakunnan ja Jätekuon yhteisesti pitämään jätehuollon asiakasrekisteriin. Jätekuo hoitaa käsittelymaksun laskituksen rekisteriin vietyjen tietojen pohjalta. Jätekuo siirtää lisäksi tyhjennystiedot Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään SIIRTO-rekisteriin. Niiden kuljettajien, jotka käyttävät sähköistä päätelaitetta kuljetusten ilmoittamiseen Jätekuolle, ei tarvitse näin ollen toimittaa tietoja erikseen SIIRTO-rekisteriin. Sen sijaan paperisia siirtoasiakirjoja edelleen käyttävien kuljettajien on toimitettava lainsäädännön edellyttämät tiedot itse rekisteriin asiointikäyttöliittymän kautta.

Laskituksen ja rekisterinhoidon osuus saostus- ja umpisäiliölietteen tyhjennyksistä määräytyy lietekuutioittain. Saostussäiliölietteen osalta rekisterin hoidon ja laskituksen maksu on noin kaksinkertainen umpisäiliölietteeseen verrattuna, jotta kutakin tyhjennystapahtumaa kohden maksut olisivat samansuuntaiset (umpisäiliölietettä tyhjenetään tyypillisesti enemmän kuin saostussäiliölietettä). Laskituksen ja rekisterinhoidon maksusuutta esitetään korotettavaksi noin 3 %. Korotuksen perusteena on erityisesti henkilöstö- ja tietojärjestelmäkustannusten nousu.

Uudet käsittelymaksut

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksut nousevat kokonaisuudessaan noin 3 %. Saostussäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 18,70 euroa/m³, kun maksu oli aikaisemmin 18,15 euroa/m³. Umpisäiliölietteen uusi käsittelymaksu tulee olemaan 5,99 euroa/m³, kun se oli aikaisemmin 5,80 euroa/m³.

Vaikutusten arviointi

Saostus- ja umpisäiliölietteiden käsittelymaksuihin on tulossa maltillinen korotus, joten taksan vaikutusten arvioidaan olevan ihmisiin lievästi negatiiviset. Yhtä tyhjennystapahtumaa kohti maksun korotus on säiliön koosta riippuen tyypillisesti noin 1–2 euroa. Saostussäiliöt tyhjenetään tavallisesti noin kerran vuodessa. Umpisäiliöt tyhjenetään tyypillisesti hieman useammin tarpeen mukaan, kun ne täyttyvät.

Yhdelle kiinteistölle määräytyvä käsittelymaksun muutos on niin pieni, ettei taksamuutoksella arvioida olevan vaikutusta säiliöiden tyhjennystiheyteen ja edelleen ympäristöön. Taksamuutoksella ei arvioida olevan myöskään yritysvaikutuksia.

Sovelletut säännökset

Hallintolaki (434/2003) 41 §
Jätelaki (646/2011) 32, 33, 78–84 §
Kuntalaki (410/2015) 108 ja 143 §

Liitteet

Ehdotus saostus- ja umpisäiliölietteen käsittelytaksaksi 1.1.2024 alkaen

9**Jätehuoltoviranomaisen käyttösuunnitelma vuodelle 2024**

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
6984/02.02.00/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Jätelautakunta hyväksyy jätehuoltoviranomaisen käyttösuunnitelman vuodelle 2024. Käyttösuunnitelmassa määritellään talousarvion mukaisten määrärahojen käyttö ja vahvistetaan toiminnan painopisteet.

Päätös**Selostus**

Kunnan toiminnan on oltava tavoitteellista ja suunnitelmallista. Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet.

Savo-Pielisen jätelautakunta on käsitellyt alueellisen jätehuoltoviranomaisen vuoden 2024 toiminnan suunnittelun ja talousarvioluonnoksen valmistelutilanteen kokouksessaan 12.10.2023. Kuopion kaupunginhallitus on käsitellyt tämän jälkeen koko kaupungin talousarvion kokouksessaan 30.10.2023 ja esittänyt sen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi. Kaupunginvaltuusto on käsitellyt talousarviota kokouksessaan 13.11.2023 ja tehnyt päätöksen talousarviosta 27.11.2023.

Lautakunnat hyväksyvät palvelualueiden käyttösuunnitelmat talousarvion pohjalta. Käyttösuunnitelmissa määritellään talousarvion mukaisten rahojen käyttö. Lisäksi vahvistetaan toiminnalliset tavoitteet. Jätelautakunta hyväksyy alueellisten jätehuollon viranomaispalveluja ja lautakuntatyötä koskevan käyttösuunnitelman. Kuopion kaupunkirakennelautakunta hyväksyy 13.12.2023 koko kaupunkiympäristön palvelualueen käyttösuunnitelman, johon jätelautakunnan käyttösuunnitelmakin sisältyy. Kaupunkirakennelautakunta huomioi omassa päätöksenteossään jätelautakunnan päätöksen käyttösuunnitelmasta.

Toiminta ja talous vuonna 2024

Käyttösuunnitelma sisältää jätehuollon viranomaispalvelujen toiminnan suunnittelun vuodelle 2024 sekä suunnitelman tuloista ja menoista. Jätelautakunta on jo käsitellyt toiminnan painopisteitä kokouksessaan 12.10.2023, ja nämä painopisteet on sisällytetty käyttösuunnitelmaan.

Jätehuollon viranomaispalvelujen vuoden 2024 toiminnan tavoitteisiin vaikuttaa uusi kuntien jätepoliittinen ohjelma ja jätehuollon palvelutaso. Ohjelmaa aloitetaan viemään käytäntöön, ja tätä varten perustetaan yhteistyöryhmä, jossa on edustettuna kaikki ohjelman vastuutahot. Ohjelman edistämisen lisäksi sen seuranta järjestetään niin, että tietoa toimenpiteiden toteutumisesta kootaan aikaisempaa järjestelmällisemmin ja kattavammin.

Jätehuoltoviranomaisen toimintaympäristöä muuttaa jälleen jätelainsäädännössä ja kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä voimaan tulevat uudet velvoitteet. Erityisesti biojätteen voimakkaasti laajentuvan erilliskeräysvelvoitteen toimeenpano tulee vaatimaan resursseja: tarvitaan laajaa tiedottamista ja neuvontaa yhteistyössä Jättekukon kanssa sekä velvoitteiden toteutumisen seurantaa. Seurantatoimenpiteitä tarvitaan vielä myös taloyhtiöiden muovi- ja lasipakkausten sekä metallin keräyksen järjestämisessä. Myös poikkeamishakemusten käsittelyyn on varauduttava.

Sekajätteen jätehuollon seurannassa on tarkoituksena ylläpitää jätehuoltoon liittymisen hyvää perustasoa eli asiakasrekisteristä tarkistetaan määräajoin päättyneet asiakkuudet, minkä jälkeen kiinteistön haltijat kehoitetaan ja liitetään jätehuollon piiriin. Saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennysten ja omatoimisen käsittelyn seuranta laajennetaan uudelle alueelle Koillis-Savossa.

Jätelautakunnan määräraha vuodelle 2023 on 420 000 euroa. Jätelautakunnan toiminnan kustannukset katetaan kuntien tekemän sopimuksen mukaisesti kokonaisuudessaan jätemaksuilla (perusmaksun jätelautakuntaosalla), joten nettotulos on vastuukunnan kannalta aina nolla.

Toiminnan mittarit

Käyttösuunnitelmassa on jätehuoltoviranomaisen toiminnan tuloksellisuutta kuvaavat mittarit. Mittarina käytetään omakotitalojen ja vapaa-ajan asuntojen liittymisastetta järjestettyyn jätehuoltoon (liittyneiden %-osuus kaikista kiinteistöistä). Toiseksi mittarina käytetään jätehuoltoviranomaiselle saapuvien hakemusten käsittelyaikaa (viikkoa).

Jätehuollon liittymisaste kertoo jätehuollon seurantatyön vaikuttavuudesta. Tavoitteena on, ettei liittymisaste laske, vaan nousee pikkuhiljaa tai vähintäänkin pysy ennallaan.

Hakemusten käsittelyaika kuvaa jätehuollon viranomaispalvelujen toimivuutta asiakkaan kannalta. Hakemukset käsitellään yhtenäisin jätelautakunnan hyväksymin ratkaisulinjoin ja palvelulupauksena on, että asiakas saa hakemukseensa ratkaisun neljässä viikossa. Hakemukset pyritään käsittelemään tätä nopeamminkin.

Liitteet

Käyttösuunnitelma: vuoden 2024 toiminta

Käyttösuunnitelma: vuoden 2024 tulot ja menot

10

Tiedonannot 7.12.2023

Savo-Pielisen jätelautakunta 07.12.2023
924/14.06/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
Mari Karttunen, puh. 044 718 5068
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus palvelupäällikkö Saija Pöntinen

Lautakunta merkitsee asiat tiedoksi.

Päätös

Selostus

924/2023 Luettelo viranhaltijapäätöksistä ajalta 29.9.-23.11.2023

Liitteet

Viranhaltijapäätökset ajalta 29.9.-23.11.2023 (ei julkaista internetissä)